

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡ.

ΑΙ.Σ.2.Φ12.0035

Ο ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ

ΚΑΙ Η ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ

Ἀδελφοὶ ἐργάται.

Προκειμένου τὴν 11 Μαρτίου 1912 νὰ γίνωσιν αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ πρὸς συγκρότησιν τακτικῆς Βουλῆς καὶ φρονοῦντες, ὅτι πᾶς ἔντιμος πολίτης ἔχει καθήκον νὰ παρακολουθῇ ἀγρύπνως τὴν εὐρυθμον κυκλοφορίαν τῆς Συνταγματικῆς Μηχανῆς καὶ νὰ ἀποβλέπῃ κατὰ τὸ παρὸν πρὸς τὴν ἀρμονικὴν λειτουργίαν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος, στέλλομεν πρὸς ἡμᾶς τὴν παροῦσαν φιλικὴν ἐκκλήσιν πρὸς σύντομον ἐκδήλωσιν τῶν παρ' ἡμῖν ἐπικρατουσῶν σκέψεων.

Πεποιδότες, οἱ μόνον ἢ συνεχῆς καὶ ἐπίμονος ὑπὸ τοῦ Λαοῦ ὑπόδειξις ὑποψηφίων μετ' ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν θὰ φέρῃ ταχέως τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος ἡμῶν καὶ ὅτι καὶ ὡς ἀντιπολιτευόμενοι ἀκόμα νοοῦμενοι οἱ τοιοῦτοι ὑποψήφιοι εἶνε οὐ μόνον προτιμητέοι τῶν ἀνηκόντων εἰς προσωπικὰ κόμματα, ἀλλὰ καὶ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖοι καὶ διὰ τὴν ὠφέλειαν τῆς Νομοθεσίας καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἐκάστοτε Κυβερνήσεως, διὰ ταῦτα κατὰ τὰς μελλούσας ἐκλογὰς τῆς τακτικῆς Βουλῆς ἐπρωτεῖναμεν ὡς λαϊκὸν ὑποψήφιον τὸν παρορησιαστικὸν δημοσιογράφον καὶ τὸν εἰλικρινῆ πάσης παρεκτροπῆς ἐλεγκτὴν Νικόλαον Μαζαράκη, ὁ ὁποῖος φρονοῦμεν, ὅτι δὲν διετέλεσε καὶ ἰχθὺς ἄφρωνος ἢ βωβὸν πρόσωπον ἐν τῇ πρώτῃ Ἐθνοσυνελεύσει, ἀλλὰ τετράκις ἐντὸς μηνὸς ὠμίλησεν ἐν τῇ τότε Βουλῇ ἀποσπᾶσας τὰ συγχαρητήρια καὶ αὐτῆς ταύτης καὶ τῆς τότε Κυβερνήσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ τότε μελετωμένου ὑποψηφίου Πρωθυπουργοῦ Βενιζέλου, πλὴν τῆς εὐφήμου περὶ αὐτοῦ μνείας, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ἡμῖν εἰς τὰς στήλας αὐτοῦ ὁλόκληρος ὁ Ἀθηναϊκὸς Τύπος.

Καὶ κατὰ πρῶτον ἀνατυποῦμεν τὰς ἐν τῇ Βουλῇ ἀγορεύσεις αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν μετὰ τῶν κρίσεων τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων ἐπ' αὐτῶν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ Α.

Ν. Μαζαράκη (δοσιαλιστοῦ πληρεξουσίου Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης). Συνεδρία α. τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1910.

Πρώτην φοράν παρουσιάζομαι ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κοινοβουλίῳ δὲν θὰ παραλείψω πρῶτον νὰ ἐκφράσω καὶ ἐγὼ τὰ λυπηρὰ συναισθήματά μου, διότι εἶμαι καὶ ἐγὼ λάτρης Σχολῆς μᾶλλον ἰδανικῆς ἢ πρακτικῆς. τὰ λυπηρὰ συναισθήματα, τὰ ὁποῖα ἔχω εἰς τὴν καρδίαν διὰ τὰ κατὰ τὴν πρωίαν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ συμβάντα.

Τὸ κόμμα ἠθέλησε νὰ ἀφαρπάσῃ τὴν Δαϊκὴν Κυριαρχίαν καὶ ἐπειράθη νὰ ὀρκισθῇ πρὶν ἢ ἔλθῃ ἡ ὥρα· ἐκ τούτου ἐγένοντο φρικαλέα τῷ ὄντι πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ ὁμολογῶ, ὅτι καὶ εἰς τὸν χειρότερον Δῆμον τῆς Ἑλλάδος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συμβῶσιν ἢ προκληθῶσι.

Δυστυχῶς κινδυνεύει τὸ Ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον νὰ γίνῃ σπῆλαιον σταλακτιτῶν φλυαρίας καὶ λογοκοπίας, ἂν καὶ πάντες ὁμολογῶσιν, ὅτι «ἀγορά Ἑλλάδος οὐ λόγων δεῖται, ἀλλ' ἔργων».

Καὶ νῦν ἔρχονται εἰς τὴν μνήμην μου οἱ λόγοι τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους, ὁ ὁποῖος ἔλεγε πρὸς τὸν Πῶλον, τὸν ὁποῖον σήμερον ἀντιπροσωπεύουσιν οἱ νεαροὶ πλουτοκράται, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔπρεπε νὰ πολιτεύωνται εἰς Συνταγματικὰ κράτη, ὁ ὁποῖος λέγω, Σωκράτης ἔλεγε πρὸς τὸν ἐλεγχθέντα ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν λογοκοπίαν τοῦ Πῶλον, νὰ ἀφήσῃ ταύτην πρὸς ἐμάλην περαιτέρω συζήτησιν.

Ἄλλ' ὁ Πῶλος ἀπαντᾷ «Δὲν ὀρίζω νὰ λέγω ὅ, τι θέλω;» ὅτε ὁ Σωκράτης ἀνταπαντᾷ πρὸς αὐτὸν· «ὦ Πῶλε, φοδερὸν πάθημα ἤθελες πάθει, ἂν ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας, ἔπου πλείστη ἐλευθερία τοῦ λόγου. σὺ μόνος ἤθελες στερεθῇ ταύτης» κ.τ.λ.

Οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι, τὸ ἐλάχιστον τῶν ὁποίων ἐκληρονομήσαμεν, τὴν λογοκοπίαν, περιώριζον ταύτην δι' ὄργανον, τὸ ὁποῖον ὠνόμαζον **κλεψύδραν** καὶ πράγματι, ἂν δὲν θελήσωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ περιορισθῶμεν ἀγορεύοντες, πάντοτε θὰ ἔχωμεν ἀντεγκλήσεις.

Ἐγὼ χρηρυσόμενος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀπολύτου τοῦ λόγου καὶ τῆς καταστολῆς πάσης βίας οὐχὶ μόνον τῆς διὰ τῶν χειρῶν, ἤνπερ εἶδομεν τὴν πρωίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς βίας τῆς διὰ τοῦ ἀκολάστου λόγου, καὶ μὴ ἐπιθυμῶν νὰ καταναλισκώμεθα εἰς ματαιὰς συζητήσεις προτείνω, ὅπως εἰς τὰς ἐξῆς συζητήσεις σχηματίζεται ἐξ ἐκάστου νομοῦ τριμελὲς ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἐμπειροτέρων ἐκάστοτε, ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἀκούσῃ τὰς γνώμας ἰδίων ἑλόντων τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Νομοῦ, νὰ ἐμὴλῃ ἐν ὀνόματι ὧν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Νομοῦ, διότι μόνον οὕτω θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τελικὸν συμπέρασμα.

Καὶ ἤδη ἐπὶ τῆς προκείμενης συζητήσεως λυμβάνων τὸν λόγον καὶ ῥύσσομαι καὶ ἐγὼ ὑπὲρ τῆς Συντακτικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως· ἀφοῦ δὲ διδομέν πρὸς τοὺς κυρίους Ἀναθεωρητικοὺς ἢ πρὸς τὰ κόμματα τὴν διανεβαίωσιν, ὅτι δὲν θὰ κόψωμεν τὸ πολιτικὸν Συνταγματικὸν δένδρον ἀπὸ τὴν ῥίζαν, διότι τὴν παντελῆ ἐκρίζωσιν τοῦ παμμεγίστου δένδρου δὲν ἀπαιτεῖ ἡ σημερινὴ αὐτὴ κατάστασις, ἀλλὰ θὰ διατηρήσωμεν τρεῖς κλάδους αὐτοῦ, θὰ διατηρήσωμεν τὴν Ὁρηκτείαν, τὸν τύπον αὐτοῦ τοῦ Πολιτεύματος ὑπὸ τὴν Βασιλείαν, διατὶ δὲν θέλουσιν Ἐθνοσυνέλευσιν Συντακτικὴν; Δὲν θέλουσι, διότι φαίνεται, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον, «**κάτι λάκκον ἔχ' ἡ φάβα**» (**Ἰλαρότης, χειροκροτήματα**).

Δὲν γνωρίζουσιν οἱ κύριοι, ὅτι περισσοτέρους κινδύνους ἔχει ἡ Ἀναθεωρητικὴ, ἡ ὁποία θὰ μᾶς φέρῃ **ἐντὸς μηνὸς** εἰς ἐπανάστασιν, ἀλλ' ἐπανάστασιν οὐχὶ εἰρηνικὴν πλέον, ἀλλ' ἐπανάστασιν αἱματηράν;

Ἀφοῦ δὲ δίδομεν τὴν δικεβαίωσιν, ὅτι δὲν θὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τῶν τριῶν θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, διατὶ δὲν θέλουσι νὰ ἔχωμεν κατὰ τὰ λοιπὰ ἀπόλυτον ἐλευθερίαν εἰς τὸ ἔργον ἡμῶν;

Δὲν θέλουσι Συντακτικὴν αἱ πλουτοκράται ὀλιγαρχικοὶ, οἵτινες ἔχουσιν ἔρμαιον τὰ κόμματα, διότι οὐδέποτε συνεισέφερόν τι ὑπὲρ τῆς Πατρίδος.

Εἶναι πολὺ σπάνιον παράδειγμα πλουτοκράτης τις νὰ ἔχῃ τὸν μαλθακὸν υἱὸν τοῦ ἄλλοθι ἢ εἰς τὴν γραφεῖα Τραπεζῶν καὶ Στρατοῦ, οὐδέποτε δ' ὑπὲρ πατρίδος εἰς τὴν γραμμὴν.

Δὲν θέλουσι Συντακτικὴν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐξεπόρνευσαν τὴν τιμὴν τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν θυγατέρων ἡμῶν ἀντὶ πινακίου φακῆς· δὲν θέλουσι τοιαύτην οἱ θέλοντες τὸν ἐργάτην ἐργαζόμενον 48 ὥρας, εἰ δυνατόν, τὴν ἡμέραν καὶ κύπτοντα ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἐργασίας, ἐνῷ αὐτοὶ οἱ πλουτοκράται διασκεδάζουσι μὲ ὅσα ὑποφέρει καὶ ἀποφέρει ὁ ἐργάτης· ναί, δὲν θέλουσι Συντακτικὴν, διότι δὲν θέλουσι νὰ ἐρμολογήσῃ τὸ ῥητὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «ὁ μὴ ἐργαζόμενος, μηδὲ ἐσθιέτω», ἀλλὰ νὰ ἐφρμολογῶνται αἱ παροιμίαι:

1) Τοῦ τεμπέλη τὸ ψωμὶ διπλὸ καὶ καθαρόν, τοῦ δουλευτῆ μονὸ καὶ βρώμικο.

ΙΛΑΝΟΜΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΑΚΤΥΛΙΚΙΣ ΠΙΣΤΟΛΑΚΗΣ λέγει νὰ χορτανῇ.
ΜΟΥΣΕΙΟΣ ΔΑΚΤΥΛΙΚΙΣ ΠΙΣΤΟΛΑΚΗΣ λέγει νὰ δώσῃ.
ΜΟΥΣΕΙΟΣ ΔΑΚΤΥΛΙΚΙΣ ΠΙΣΤΟΛΑΚΗΣ λέγει νὰ δώσῃ.

Ναὶ ὁ Διάβολος διότι ὁ Θεὸς εἶπεν ὁ ἐργαζόμενος ἐν ἰδρώτι τοῦ σώματος του νὰ φάγῃ· διότι τὸ ῥητὸν τοῦ Χριστοῦ λέγει «Βοῦν ἀλώων».

τα οὐ φιμώσεις· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ=βόιδι ποῦ δου-
λειύει τὴν γῆν μὴ τοῦ κλείσης τὸ στόμα· διότι ἀξίζει ὁ ἐργαζόμενος νὰ
φάγῃ καλὰ». ἀφοῦ δὲ ὁ Χριστὸς πονεῖ ὑπὲρ τῶν ζώων καὶ λέγει νὰ
φάγῃ καλὰ ὁ ἐργαζόμενος τοὺς, ἵνα γώσῃ βαθείως τὸ ἄροτρον εἰς τὴν
γῆν ὡς εὐτραφῆς καὶ φέρῃ αὕτη πολλήν οὕτω συγκομιδὴν, πόσον μάλ-
λον πονεῖ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων ἐργατῶν καὶ στερουμένων ;

Δὲν θέλουσι Συντακτικὴν, ὅσοι θέλουσιν οἱ παπαγάλοι καὶ ἡ γάτες
τῶν νὰ εἶνε ἀνώτερα ἀπὸ τοὺς ἐργάτας, καὶ ἄμποτε, ὅπως περνοῦν ἡ
γάτες καὶ οἱ παπαγάλοι τῶν πλουτοκρατῶν νὰ ἐπερνοῦσε καὶ ὁ ἐργά-
της (Προσχῇ, ἱλαρότης).

Δὲν θέλουσι, διότι φοβοῦνται τὴν φορολογίαν τῶν κεφαλαίων, τὴν ἐ-
λευθεροτυπίαν καὶ τὴν ἐλεγχον.

Ταῦτα φρονῶ, κύριοι, ὅτι εἶνε τὰ ἐλατήρια τῶν κομμάτων, ἥτοι
τῆς πλουτοκρατικῆς ὀλιγαρχίας, ἥτις ταῦτα φοβεῖται καὶ οὐχὶ κινδύ-
νους ἐσωτερικοὺς καὶ ἐξωτερικοὺς.

Δὲν θέλουσι τὴν Συντακτικὴν, ἵνα ἐφαρμόζηται ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ
Λαοῦ οὐχὶ τὸ ῥητὸν τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ ἢ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος·
« Ἀμελγε γάλα καὶ ἔστω σοι βούτυρον »· ἀλλὰ τὸ αὐθαίρετον εἰκ-
πῆξε μυκτῆρας καὶ χύσον αἷμα »· αὐτοὶ εἶναι οἱ πλουτοκράται, οἵτι
νες μᾶς ἀφῆκαν ἐλεεινοὺς καὶ μᾶς ἐγλυψαν πετσί καὶ πέτωμα καὶ
δὲν μᾶς ἀφῆκαν νύχι νὰ ξυσθοῦμε ! (Χειροκροτήματα).

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος βροντοφωνεῖ εἰς τὴν καθολικὴν Ἐπιστο-
λὴν του « Ἀλλοίμονον εἰς σᾶς τοὺς πλουτοκράτας ».

« Ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμειψάντων τῆς γῶρας ὑμῶν, ὁ ἄ-
πεσπερήμενός ἀφ' ὑμῶν κράζει καὶ αἱ βοαὶ τῶν ὑπερισάντων εἰς τὰ ὦτα
Κυρίου Σαβαώθ εἰσεληλύθασιν ».

Διάφορα εἶνε τὰ ῥητὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς θρησκείας, τὰ ὅποια
ἡδυνάμην τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ ἀναφέρω πρὸς ὑμᾶς, ἵνα πείσω σύμ-
παντας, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἔρμαιον
τῶν συνειθισμένων νὰ ἀγοράζωσι τὴν τιμὴν τῶν ἀδελφῶν καὶ θυγατέ-
ρων μας, διότι πρὸς τοῦτο μένουσιν ἄγαμοι οἱ πλουτοκράται, οἵτινες
κληροδοτοῦσι συνήθως τὰ ἑκατομμύρια αὐτῶν πρὸς ὁμοίους μαγκούφη-
δες (ἱλαρότης), ἵνα συνεχίσωσι τὸν πορνικὸν αὐτῶν βίον· ἀλλ' ἄς εἶναι
βέβαιοι, ὅτι καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ Λαοῦ πρὸς στιγμὴν ὡς ἀσκήσ βυθίζε-
ται, ἀλλὰ δὲν καταποντίζεται. (Χειροκροτήματα).

Ἐχων τὴν πεποίθησιν ὅτι, ἀντιπροσωπεύων τὸν νομὸν Κεφαλληνίας
καὶ Ἰθάκης, ἐξ οὗ ἐξελέγην, κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκφράζω τὰ
νοήματα αὐτοῦ, ἐνῶ ἀντιπροσωπεύω καὶ πάντων τῶν συντακτικῶν τὴν
γνώμην (Χειροκροτήματα), καίτοι δὲν εἶμαι νομομαθής, δὲν εἶμαι δικη-
γός, δὲν εἶμαι κοινωνιολόγος, ἔχω τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἔχω αἶσθημα

καὶ δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ τὸν Μαζαράκη νὰ πεινᾷ, ἐνῶ οἱ πλουτο-
κράται οὐδὲν πράγοντες τῶν πάντων ἀπολαύουσι καὶ μὴ ἔχων ἄλλο τι
νὰ εἰπῶ ἀναρῶν « Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς » (Χειροκροτήματα ἐκ
τῆς αἵθουσας καὶ τοῦ ἀκροατηρίου).

Ὁ κ. Δρακούλης, Δεστούνης καὶ ἐγὼ ἔχομεν διτυπώσει ψήφισμα
ἔχον ὡς ἐξῆς.

Πρότασις ψηφίσματος. Οἱ ὑποφαινόμενοι προτείνουμεν τὸ ἐξῆς.

ΨΗΦΙΣΜΑ Α'

Ἡ ἐν Ἀθῆνας Γ' Συνέλευσις τῶν Ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ
Ἔθνους.

Ψηφίζει

Ὅτι, διατηροῦσα, ὡς ἔχουσι, τὴν ἐπικρατοῦσαν Θρησκείαν, τὸν τύπον
τοῦ Πολιτεύματος καὶ τὸν θεσμόν τῆς Συνταγματικῆς Βασιλείας, προ-
βαίνει εἰς τὰ κυριαρχικά ἔργα αὐτῆς καὶ δηλοῖ, ὅτι δὲν θὰ δι-
αλυθῇ μέχρις οὗ περατώσῃ τὰ ἔργα τῆς ταῦτα.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1910.

Οἱ πληρεξούσιοι

**Πλάτων Δρακούλης, Κωνσταντῖνος Δεστούνης,
Νικόλαος Μαζαράκης.**

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Τὸν λόγον τοῦτον αὐτοῦ περιεκτικώτα μαθὼν διὰ τῶν ἐφημερίδων ὁ
Βασιλεὺς καὶ ἐκδηλώσας τὴν εὐχαρίστησίν του; (ἴσως διὰ τὸ ψήφισμα
αὐτῶν, ὅπερ θίγει τὸ προνόμιόν του περὶ διαλύσεως, ἴσως καὶ διὰ τὴν
περὶ σοσιαλισμοῦ ἰδέαν των), ἐζήτησεν ὁ βασιλεὺς αὐτὸν τὸν λόγον
παρ' αὐτοῦ διὰ μέσου τοῦ τέως Ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Ξενο-
φῶντος Μαυρομαμάτη, ὅστις ἐπληροφόρησεν αὐτὸν καὶ ὅτι ἡ εὐχαριστήσῃ ὁ
Βασιλεὺς καὶ τὸ ὄνειρόν του εἶναι ἡ πρόνοια ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν. Ἀλλὰ
ζητηθέντος τοῦ λόγου τοῦ τὴν ἐπομένην τῆς ἐκφωνήσεως αὐτοῦ ἐν τῇ
Βουλῇ, ἀπήντησε πρὸς τὸν κ. Ὑπουργόν, ὅτι δὲν εὐκολύνεται νὰ ἀντι-
γράψῃ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς καὶ ἄς φροντίσῃ αὐτὸς διὰ τὴν ἀν-
τιγραφὴν τοῦ λόγου τοῦ καὶ τὴν πρὸς τὸν Βασιλέα παράδοσίν του.
Τὴν μεθεπομένην τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ λόγου του, ὁ κ. Δρακούλης πε-
ριχαρῆς ἔρχεται καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, ὅτι ὁ κ. Μαυρομαμάτης τῷ εἶπεν
ὅτι ὁ Βασιλεὺς ζητεῖ τὸν λόγον τοῦ Μαζαράκη ἐκ τῶν πρακτικῶν τῶν
ἐπισήμων τῆς Βουλῆς, ὅτε αὐτὸς λέγει πρὸς τὸν κ. Δρακούλην, πρὸς ὃν
δὲν εἶχε διηγηθῇ τι, ὅτι « τὸ γνωρίζω, διότι χθὲς ὁ κ. Μαυρομαμάτης μοι
ἐπὶ τῷ βίῳ τῆς Βουλῆς » καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν νὰ φροντίσῃ, διότι ἐγὼ
δὲν οὐκ ἀρῶμαι τὸ πᾶν ὅτι ὁ κ. Δρακούλης ἐξεπλάγη, ὅτι γνωρίζων ὁ Μ.
πρῶτον ἀπὸ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ λόγου τοῦ δὲν ἐφάνερσέ τι πρὸς αὐ-
τὸν, ἀλλ' ὁ Μ. εἶπε πρὸς αὐτὸν, ὅτι δὲν τὸ ἔκρινε ἀναγκαῖον. Μάρτυ-

ρες τῶν γραφομένων ἡμῶν Δρακούλης τέως πληρεξούσιος καὶ Μαυρομάτης τέως Ἰπουργός.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ Β.

τοῦ πληρεξουσίου βουλευτοῦ Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης
Νικολάου Σ. Μαζαράκη

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1910 εἰς τὴν σύλησιν τῆς ἐκλογῆς Ψαρῶν.

« Ἀνέρχεται κατόπιν τὸ βῆμα ὁ σοσιαλιστὴς βουλευτὴς Κεφαλληνίας κ. Νικόλ. Μαζαράκης, ὅστις διὰ τῶν προηγουμένων του μετῶν φιλοσοφικῆς βαθύτητος, ἀλλὰ καὶ χωριετῆτος χιοῦμορ ἀγορεύσεων του κατέστη ἤδη συμπαθεστάτη φυσιογνωμία ἐν τῇ Βουλῇ. Σιγὴ κρατεῖ ὡς ὁ κ. Μαζαράκης ἀνέρχεται τὸ βῆμα, διότι ὅλοι προσηκούον νὰ ἀκούσουν καὶ βαθὺ καὶ πειστικόν, ἀλλὰ καὶ εὐχάριστον.

Καὶ τῷ ὄντι ὁ αἰσθηματικὸς βουλευτὴς δι' ὁμιλίαν συντόμου, ἀλλὰ περιεκτικωτάτης τῶν ὑφίστιων φιλοσοφικῶν, θρησκευτικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν πορισμάτων, λύει τὸ ζήτημα τοσοῦτον ἐπιδεξίως, ὥστε ἐπανειλημμένως καὶ ἐνθουσιωδῶς νὰ χειροκροτήσῃ αὐτὸν ἡ Βουλὴ, χωρὶς οὐδόλως νὰ διακόψῃ αὐτὸν, ὅπερ εἶναι ἔνδειξις τῆς μεγίστης ἐκτιμῆσεως πρὸς τὸν ῥήτορα.

Ὁ θαυμάσιος λόγος τοῦ κ. Μαζαράκη ἔχει οὕτως. (Ἀθῆναι 25 Σεπτεμβρίου 1910 σελ. 2 στήλη 2—3.)

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι. Δὲν ἀνῆλθον τὸ βῆμα τοῦτο, ἵνα γίνω συνηγορὸς τοῦ κ. Γ. Πώπ, ὅνπερ μόλις ἐγνώρισά ὡς ἐκ τῆς ἰδιοτρόπου φυσιογνωμίας του τῆς ἰσχυρῆς μὲν εἰς σάρκα, παχείας δὲ εἰς τρίχας (χειροκροτήματα, γέλωτες). Ἀνῆλθον μόνον καὶ μόνον, ἵνα ἐκφράσω τὰ λυπηρὰ συναισθήματά μου, διότι ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτου ἀκούω στενάς περὶ προνομίων συζητήσεις, ἐνῶ πέρα ἀπ' αὐτοῦ ἄλλοτε ὁ μέγας Ἀναξαγόρας κατηγορηθεὶς ὡς ἀφιλόπατρις εἶπε « καὶ μάλ' α μοι μὲλ εἰ τῆς πατρίδος » δείξας τὸν οὐρανὸν, ἐπεὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐνδοχοὶ πρόγονοι ἡμῶν μεθ' ὅλην τὴν τὴν φιλοπατρίαν ἦσαν κοσμοπολίται· περὶ τοῦτου ὁμῶς ἄλλοτε, ὅτι ἐλθὼν ἡ στιγμή νὰ ἐκθέσωμεν τὰς ἰδέας ἡμῶν ἐνταῦθα.

Ἡμεῖς ἀποκρούομεν τὰς πατραγαθίας, διότι γνωρίζομεν, ὅτι τὰ ἀρχαῖα ῥητὰ τῶν προγόνων ἡμῶν εἶναι ῥητὰ τῶν αἰώνων καὶ ὅτε πρὶν φιλοσοφός τις ὠνειδίετο ὑπὸ χυδαίου τινος ἀσπίδ' Ἀθηναίου, ὅτι κἀτάγεται ἐκ ποταπῆς πατρίδος, ἀπήντησεν εὐστόχως πρὸς τὸν λαϊκὸν ροῦντα αὐτὸν καὶ ἐξ εὐγενοῦς αἵματος « ἐμοὶ μὲν αἶσχος ἢ πατρίς, σὺ

δὲ αἶσχος τῇ πατρίδι » καὶ πρὸς τούτοις τὸ ἕτερον ῥητὴν τὸ λέγον, ὅτι πρέπει μᾶλλον νὰ ἐξετάζωμεν οὐχὶ ἐὰν καταγώμεθα, ἀλλ' ἐὰν εἴμεθα ἀξιοὶ μεγάλης πατρίδος, μὴ καταιγύνοντες τὰ τῶν προγόνων ἀριστεία. Ἀλλ' ἐπίσης ἀποκρούομεν καὶ τὸ πατρικὸν ὄνειδος, διότι ὁ Μάρκος Βότσαρης διδάσκει ἡμᾶς ἔχων προδότην πατέρα νὰ ἀποπλύνωμεν τὸ ὄνειδος διὰ τῆς ἐν Καρπενήσιῳ ἢ Κεραλοβρύτῳ ἀνδραγαθίας.

Ἀλλ' ἡ θρησκεία ἡμῶν ὁμοίως, ἥτις ἀποτελεῖ τὰ πρῶτα δύο ἄρθρα τοῦ Συντάγματος, διδάσκει αὐτὰ ταῦτα ἡμᾶς, βροντοφωνοῦσα ταῦτα τὰ οὐράνια « οἱ οὐκ ἐξ αἵματος Ψαρῶν, οὐδὲ ἐκ σαρκὸς ἐγεννήθησαν, ἀλλ' ἐκ πνεύματος Θεοῦ » καὶ « ἕκαστος ἐκ τῶν ἰδίων ἔργων ἢ αἰσχυρῆσεται ἢ δοξασθήσεται ».

Διὰ ταῦτα εἶμαι κατὰ τῶν προνομίων, οὐχὶ τῶν Ψαριανῶν, ἀλλ' ὁλῶν γενικῶς, διότι ἐνταῦθα ὁμιλῶ ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως ἐξ ἀφορμῆς τοῦ σημερινοῦ ζητήματος τοῦ στενοῦ καὶ εἶμαι κατὰ τῶν προνομίων, καίπερ κατιγόμενος ἐκ τῆς ῥιζοσπαστικωτάτης νήσου Κεφαλληνίας, ἥτις ἀπελευθέρωσε διὰ τῶν δημοκρατικῶν ἀνδρῶν αὐτῆς τὰς Ἰονίους νήσους ἀπὸ τῆς Ἀγγλοκρατίας καὶ ἀπέδωκε ταύτας ἡνωμένας πρὸς τὴν μτέρα Ἑλλάδα. Ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν ἀπαιτοῦμεν οἱ Κεφαλλῆνες προνόμια ἄλλα πλὴν τῆς ἰστορίας. (Χειροκροτήματα γενικά). Ἀλλὰ ὡς σοσιαλισταὶ γνωρίζομεν, ὅτι πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ χριστιανικὴν θρησκείαν συμφωνεῖ καὶ ἡ σημερινὴ ἐπιστήμη, ἥτις ἀποδεικνύει, ὅτι τὰ μεγάλα πνεύματα, αἱ μεγάλαὶ καρδίαι, οἱ μεγάλοι χαράκτες δὲν ἀποδίδουσιν ὡς ἐκ τῆς δυναμικῆς αὐτῶν καταναλώσεως καὶ ἐξαντλήσεως, δὲν ἀποδίδουσι, λέγω, ὁμοίους μεγάλους ἀνδρας.

Ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς ὁ φιλόσοφος τῆς Κηφισσίας, ὁ κτίσας τὸ θέατρον ἐπὶ Ρηγίλλῃ, ὁ διανείμας τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ τὸν μέγαν θησαυρὸν, ὃν εὗρεν ἐν Ἀττικῇ, ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς ἐὰν εἶχεν, ἔστω, προνομίον τι, θὰ ἀπῆται διὰ τοῦτο νὰ ἐξακολουθήσῃ τοῦτο καὶ εἰς τὸν βλάκα τὸν υἱὸν του, περὶ τοῦ ὁποῦ μετ' ἄλγους πατρικοῦ, ἀλλ' εἰλικρινοὺς λέγει « ἐξ δὲ πού μωρὸς λείπεται εὐρεῖ ἐνὶ οἴκῳ », δηλαδὴ μία πατάτα μῶμεινε στὸ παλάτι μου! Οὕτως ἔχουσι τὰ ἀνθρώπινα καὶ ὁ ἐκφυλισμὸς εἶναι νόμος φυσικὸς δι' ὅλους τοὺς ἀπογόνους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ διὰ τοῦτο τὰ προνόμια ἀκόμα πρέπει νὰ καταργηθῶσι σήμερον. Δὲν ἐννοῶ νὰ καταργήσω τοὺς δεσμούς τοῦ παρελθόντος πρὸς τὸ παρὸν, δὲν ἐννοῶ νὰ διαρρήξω τὰς σχέσεις τούτων, ἀλλ' ἐννοῶ μόνον νὰ ἀτενίζωμεν τὸ παρελθὸν μετὰ τὸν μιμητικὸν φακὸν τοῦ μέλλοντος.

Νὰ ὑπάρκῃ δὲ ἡμᾶς τὸ παρελθὸν εἰς μίμησιν καὶ οὐχὶ εἰς καύχησιν. Διότι, ἐὰν ὑπάρχῃ τι, ὅπερ κατέστρεφεν ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας, τοιοῦτο οὐδέποτε εἶνε ἡ καύχησις διὰ τὰ προγονικά ἡμῶν κλέη καὶ ἢ ἐπὶ τῶν ἐπῶν ἤδη δαφνῶν ἐπανάπαυσις ἡμῶν.

ΙΑΚΩΒΑΚΙΟΥ
ΔΗΜΟΚΛΕΟΥΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων διατί ὁ κ. Πώπ νά μή εἶνε γνήσιος ἀντιπρόσωπος Ὑαῶν, καταγόμενος ἐξ αὐτῶν πρὸς μητρὸς; Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα νομικοὶ καὶ συσταματολόγοι, ἀλλὰ γνωρίζομεν ὡς ἄνθρωποι μόνον, ὅτι ἡ κτηνώδης βία τοῦ ἀνδρὸς κατισχύσασα τῆς γυναικὸς ἐθήκεν ἐπ' αὐτῆς τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίθετον, καίπερ πάλαι ποτὲ ὑπερίσχυε τὸ εὐγενέστερον μητρικὸν δίκαιον, ὅπερ ἀφεύκτως ἡμέραν τινὰ πάλιν θὰ κυριαρχήσῃ, ἀλλ' ὑπὸ εὐγενεστάτην τότε μορφήν.

Διατί λοιπὸν νὰ περιφρονῇται τοσοῦτον ἡ πρὸς μητρὸς καταγωγή ἡ καὶ βεβαιότερα ἀείποτε τῆς πατρικῆς, μεθ' ὅλον τὸ χριστιανικὸν «οὐκ ἐν ἄρσῃ ἢ θήλυν», μεθ' ὅλον τὸν ἡρωϊσμὸν τῆς Μπουμπουλίνας, ἥτις καίπερ γυνή, ἐξυψώθη μέχρι τῶν Κανάρηδων καὶ Μιαούληδων; Ἐὰν λοιπὸν ἡ Μπουμπουλίνα, γυνή οὖσα, ἀλλοδαποῦ ἔστω, εἶχεν ἔγγονον ἐπιτυχόντα ὡς πληρεξούσιον, ἔπρεπε οὗτος νὰ ἀποδληθῇ ἐντεῦθεν, διότι δὲν κατάγεται πρὸς πατρός ἐκ νήσου προνομιστοῦ; Οὐ χί βεβαίως. (Χειροκροτήματα).

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἀγορεύσεως οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ἰάσων καὶ Γ. Μπούμπουλης, οὓς δὲν ἐγνώριζεν ὁ ῥήτωρ, πλησιάζουσιν εἰς τὸ βῆμα, δηλοῦντες τὴν εὐχαριστήσιν των διὰ τοὺς λόγους τοῦ ῥήτορος, ὅτε τις τῶν βουλευτῶν λέγει τῷ Μαζαράκη, ὅτι εἶνε ἔγγονοι τῆς μεγάλης Μπουμπουλίνας).

Καὶ ὁ κ. Μαζαράκης συνεχίζει:

Χαίρω πολὺ, ὅτι οὐδὲν δεῖ μοι μαρτύρων, ἀφοῦ οἱ ἔγγονοι τῆς Μπουμπουλίνας συνομολογοῦσί μοι. Ὑπὸ ταιαύτην ἀντίληψιν ἐπιθυμῶ ἡ Βουλὴ νὰ συζητῇ περὶ προνομίων χάριν τῶν νεωτέρων τοῦ πολιτισμοῦ ἰδεῶν καὶ οὐχὶ ἀπὸ στενῆς τοπικῆς πέριξ τοῦ βήματος ἐκείνου, ἐνθα πολὺ αἱ ἐξεφράσθησαν κοσμοπολιτικαὶ ἰδέαι ὑπὸ τῶν φιλοπατρίδων ἐν τοῦ τοις ἡμετέρων προγόνων ἐν οἷς καὶ ὁ Δημοσθένης.

Ταῦτα ἀγαπητοὶ συνάδελφοι εἶχον νὰ εἶπω πρὸς ὑμᾶς καὶ νῦν καταβαίνω ἀπὸ τοῦ βήματος εὐχαριστημένος, ὅτι ἐξεπλήρωσα τὸ καθήκον μου. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα ἐκ τῆς Βουλῆς καὶ τῶν θεωρείων καλύπτουσι τὰς τελευταίας λέξεις).

Ὁ κ. Μαζαράκης κατερχόμενος τοῦ βήματος δέχεται τὰ συγχαρὴ τήρια παρ' ὅλων σχεδὸν τῶν βουλευτῶν ἐπίσης δὲ καὶ παρὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν ὑπουργῶν.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Σκριπ. « Ἀπέστειλε καὶ πάλιν ἡ Κεφαλληνία ἑνα ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς ἐκείνους τύπους, μὲ τοὺς ὁποίους προκίβει κατὰ περιόδους τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν, τὸν ὀξυσοπάστην — καὶ ποῖος Κεφαλλὴν δὲν ἔχει ὀξυσοπάστους ἀρχάς; — κ. Μαζαράκη. Ἡ χθεσινὴ ἀγόρευσις του ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν Ψαῶν ἦτο πράγματι θαυμασία διὰ τὸ θάρρος καὶ τὰς ἀληθείας καὶ τὴν δύ-

ναμὴν ἐν ὅλῃ τῇ ἰδιορροθυμίᾳ. Καὶ μόνον εἰς Κεφαλλονίτικην γλῶσσαν ἡ δύναται ν' ἀκουσθῶσι, καθὼς ἡκούθησαν, τὰ περὶ προγόνων καὶ ἀπογόνων θαυραλέα λόγια τοῦ κ. Μαζαράκη. Ἀπὸ προχθὲς ἐξησπρίσθη τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ὁμιλήσας καὶ μὲ δύναμιν καὶ μὲ χάριν. » —

Ἡ ἰδία ἐφημερίς — Ὁμιλήσας καὶ χθὲς ὁ πληρεξούσιος κ. Μαζαράκης, ὁ σοσιαλιστὴς, καὶ ἡ νέα ὁμιλία του ἐστηρίχθη ἐπὶ νέον μοτίβον.

Ἡ πρώτη ὁμιλία του ἐγένετο ἐν παροιμίαις νεωτέρας ἐποχῆς ἢ δευτέρα του ἐν ἀρχαίοις ῥητοῖς. Τὸ τοιοῦτο διάνθησι τοῦ λόγου τοῦ κ. Μαζαράκη, ἂν κίλληρηθῇ, δυνατόν νὰ ἔχῃ κάλλιστα ἀποτελέσματα. Διότι ἀφοῦ αἱ παροιμίαι καὶ τὰ ῥητὰ εἶναι ἡ σοφία τῶν λαῶν, πιθανὸν μετὰ τὴν συνηγορίαν ἀκρόασιν τότων σοφῶν λόγων καὶ τὴν ἀναγκαστικὴν αὐτῶν ἐκμάθησιν νὰ γίνοντι ὅλῃγον σοφοὶ καὶ οἱ πατέρες τοῦ ἔθνους καὶ νὰ μὴ πράττουν ὅσα πράττουν σήμερον. Ἐπειδὴ βεβαίως δὲν θ' ἀρμύζῃ εἰς τοὺς ἐν σοφοῖς ῥητοῖς ὁμιλοῦντας νὰ πράττουν ἄρρητ' ἀθέμιτα.

Ἀκρόπολις. « Καὶ τώρα «Μῆνιν ἄειδε θεὰ» Μαζαράκη, τ' ἐν παροιμίᾳ δὲ, τὸν φ' ὀργὸν, τὸν ἐμπνευσμένον, τὸν θαυμάσιον, τὸν ὀξυσοπάστην, τὸν σοσιαλιστὴν, τὸν φιλόσοφον, τὸν ὅλον χιούμορ, ὅλον σπέρτο, σπέρτο γκαζόζας ἐκρηγνύμενον μετ' ἀφρῶν καὶ συριγμῶν πατάγου. »

Τοσοδούλης, δαιμόνης, ἡλιοψημένος, μαυριδερός σὰν ζυμωμένος μὲ μπαρῶνι, μὲ ἑνα κατεβαστὸ γιαντῶ, μὲ ἀπλούστατα στεντάτα ρουχάκια τοῦ Ρεταίνᾳ, μὲ πρόσποπο γέλαστο, μὲ ματάκια μικρούλια μέσα, ἀλλὰ μαῦρα καὶ ἀστραποβολοῦντα.

Ἀμέσως ἀρχίζει μὲ τῆς παροιμίας του. Καὶ ἐξακολουθεῖ μὲ τῆς παροιμίας του. . . Παροιμίας ποῦ δὲν δανεῖζεται μόνον ἀπὸ τὰ βιβλία καὶ τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ πλέκει καὶ μόνος του προχειρότατα μὲ δαιμονισμένην ἐκκολίαν.

Τέλος πάντων ἡ Ἐπιτήρησις ἐστειλεν δλόκληρο μάτσο φναιογνωμιῶν. Ὁ Βερσιώτης, ὁ Ζαβιτσᾶνος, ὁ Μαζαράκης.

Ἡ Βουλὴ ἐντροπᾷ εἰς τὰ ἀποφθέγματα τοῦ Μαζαράκη. Εἰς δὲ τὸ εὐφρονατικὸν ἐπιχείρημα τῆς Μπουμπουλίνας ὁ ῥήτωρ διεγείρει ἀληθῆ τρικυμίαν χειροκροτημάτων καὶ ἐπενφημιῶν. Ὅλοι, Βουλὴ καὶ θεωρεῖα χειροκροτοῦν καὶ φωνάζουν εὐγε! εὐγε! Καὶ ἐν μέσῳ τοιοῦτον πανηγυριοῦ ὁ ῥήτωρ κατέρχεται τοῦ βήματος.

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Μαζαράκη ἡ ψυχολογία τῆς Βουλῆς διετέθη κατὰ τὸν ἀριστον τρόπον. Ὁ κ. Λαγοπάτης, ζητήσας προηγουμένως τὸν λόγον, παραιτεῖται θεωρήσας περιττὸν νὰ ὁμιλήσῃ.

Ἀκούονται φωναὶν χορᾷ «ψηφοφορία! ψηφοφορία! ἀμέσως ψηφοφορία!»

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τοῦ σοσιαλιστοῦ Μαζαράκη ἰδοὺ τί γράφει καὶ ἡ κυρία Παρὸν, ἡ λογικώτερα ἐν Ἑλλάδι γυνὴ καὶ σοφώτερα πολλῶν μεγαλοτίμων ἀνδρῶν. « . . ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ τῆς μελέτης, ὅπως ὁ κ. Μαζαράκης, ἰδοὺ αἱ ἐπιφανέστεραι περιπὸν νέαι φναιογνωμίαι τῆς ἐθνοφυσιολογίας αἱ εἶναι πρὸς τοὺς ἀννήθεις πολιτικοὺς τύπους τοῦ παρελθόντος. »

« Εἰς ἡμᾶς τὰς γυναῖκας — καὶ εἴμεθα τὸ ἥμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ — ἐνδιαφέρουν καὶ ἐσοχὴν ὅλοι αὐταὶ αἱ νέαι μορφαὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ

Κοινοβουλίου. Μέσα εις πολλούς ἀπὸ αὐτοὺς ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ ποῦ εἶναι διατεθειμένοι νὰ προσέξουν καὶ εἰς τὸν γυναικῆον παράγοντα, τὸν ἀνεκμετάλλευτον ἀκόμη εἰς τὸν τόπον μας, καὶ νὰ φροντίσουν καὶ νὰ ἐργασθῶν διὰ τὴν πρόδοον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν του. Ἦδη ἠκούσθη ἀπὸ ἑνα ῥήτορα, ὁ ὁποῖος σκορπίζει τόσον φῶς καὶ τόσην ὠροσιότητα εἰς τὰ λόγια του, ὅτι ἡ μητέρα καὶ εἶναι καὶ αὐτὴ γιὰ τὸ παδί της καὶ θὰ ἔλθῃ ἡμέρα ποῦ θὰ ἀναλάβῃ τὴν θέσιν της εἰς τὴν οἰκογένειαν, ὅπως τὴν εἶχεν εἰς τοὺς μητρικοὺς χρόνους.

«Αὐτὸ ἐλέχθη διὰ τὸν φίλον μου κ. Πῶπ, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ δικαίωμα τῆς μητριαρχικῆς καταγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν. Αὐτὸ δὲν θὰ τὸ ξεχάσῃ. Ἐλπίζομεν ἀργότερα, ὅταν θὰ τοῦ ζητήσωμεν νὰ νομοθετήσῃ καὶ αὐτὸς, ὅπως ἡ μητέρα παίδων, ποῦ τὰ γεννᾷ μὲ πόνους καὶ τὰ θηλάζει μὲ ἀγρυπνίας καὶ τὰ μεγαλώνει μὲ στοργὴν, ἔχει τὰ ἴδια μὲ τὸν πατέρα ἐπ' αὐτῶν δικαιώματα. Διὰ τὸν συνήγορόν του εἶναι ὁ πρῶτος δηλωμένος φεμινιστής. Ἀπὸ αὐτὸν αἱ γυναῖκες ἡμποροῦμεν νὰ περιμένωμεν πολλὰ. Ἐχει μελετήσει τὸ ζήτημά μας καὶ ἡ ἐκφρασθεῖσα ἐλπίς του, ὅτι θὰ ἐπανέλθουν οἱ μητριαρχικοὶ χρόνοι, εἶναι μία ὑπόσχεσις, ὅτι θὰ ἐργασθῇ ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτό. Καὶ ἐὰν εἶναι δύσκολον νὰ ἐπανέλθῃ ὁ χρόνος μας αἰὼν τῆς μητριαρχικῆς οἰκογενείας, εἶναι ὅμως εὐκόλον καὶ ἐπιβεβλημένον νὰ ψηφισθῶν τοῦλάχιστον οἱ προστατευτικοὶ καὶ προσοδευτικοὶ διὰ τὰς γυναῖκας νόμοι, οἱ ὁποῖοι ἐνῆλθον ἀλλοῦ. Μὲ αὐτοὺς ἡ γυναῖκα ἀπὸ πλάσμα ἐλαφρὸν ἢ δουρικόν, ὅπως τὴν ἐκατήντησαν, θὰ γίνῃ ἄνθρωπος, ποῦ θὰ ἐννοῇ τὴν ἀποστολὴν του καὶ ποῦ θὰ ἀνακαίνισῃ τὴν οἰκογένειαν, μαζὺ δὲ μὲ αὐτὴν καὶ ὅλην τὴν χώραν.

«Υποθέτωμεν ὅτι εἰς τὸ πρόγραμμα αὐτὸ ὄχι μόνον ὁ Μαζαράκης, ποῦ ὁμιλεῖ σὺν θεῷ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ νέοι καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς παλαιούς ἀκόμη θὰ εἶναι σύμφωνοι.

Ἦδε ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν ἀριθ. 991 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1910 σελ. 1285—1286.

Ἐφημερίς τῶν ἐργατῶν (Ἀθηνῶν) 3 Ὀκτωβρίου 1910

ΗΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΑΟΙ—Ἐνῶ καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον ἡ ἐργατικὴ ἀντιπροσωπεία εἰς τὴν κοινοβουλίαν κατακτᾷ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἔδαφος καὶ νέαι ὁλως ἀντιλήψεις κρατοῦσιν παρὰ τοῖς λαοῖς, τὸ Ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον δυσανασχετεῖ καὶ βαρύνει φέρει, διότι εἰσεπήδησαν ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ἄνθρωποι μὴ γὰρ λαοί. Σφοδρὰ ἐπίθεσις ἐγείρεται κατ' αὐτῶν, ἡ ὁποία ἐπισημοποιήθη κατὰ τὴν ἐξέλεξιν τῶν ἐκλογῶν Παρῶν, ὅποτε αἱ ἰδέαι τῶν τιμαριούχων τῆς Ἑλλ. Βουλῆς ἀπεκαλύφθησαν πλέον ἐν ὄψι αὐτῶν τῷ αἵματι.

Καὶ ἰδοὺ οἱ αὐτολεγόμενοι ἀπόγονοι τῶν ἐνδοκρατοειδῶν κληρῶν τῆς κοινωνικῆς ἰσότητος, τοῦ Δημοκρίτου, Ἀναξαγόρου, Πυθαγόρου, Σωκράτους, Πλάτωνος, τῶν Στωϊκῶν κτλ. τῶν πρώτων διδασκάλων τῆς ἰσότητος καὶ τῆς Ἐλευθερίας—οἱ νάνοι, λέγω, αὐτονομαζόμενοι ἀπόγονοι τῶν ὁμιλοῦσι καὶ κόπτονται περὶ πρὸς νόμους καὶ οἰκογενεῖα καὶ περὶ γὰρ μὴ νῶν καὶ προνομιούχων κοινωνικῶν τάξεων. Καὶ ἔπρεπε νὰ

εὐρεθῇ ἕνας ἐδδαρὴς Σοσιαλιστῆς βουλευτὴς διὰ νὰ καυτηριάσῃ καὶ στηλιτεύσῃ τοὺς «ἐλευθεροῖδεάς» αὐτοὺς κυρίους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐκλάβει τὴν Ἑλλάδα γιὰ τοιφήν των καὶ τὸν λαὸν αὐτῆς ὡς κτήνος, τὸ ὁποῖον ὀφείλει δι' αὐτοὺς καὶ μόνον νὰ ἐργάζεται—ὁ Μαζαράκης διὰ νὰ ἠκούετο καὶ μία λογικὴ φιλελευθέρα φωνὴ μεταξὺ τῶν ἰαχῶν τῶν κορυβαντιῶντων καὶ κτυβρίζοντων τόσον ἀναιδῶς τὸν ἀνθρωπισμὸν Ἑλλήνων πατέρων.

Ἐδωρῆσαμεν ὑποχρέωσιν μας νὰ φιλοξενήσωμεν τὴν κυριώτερα σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Μαζαράκη, τῆς ἐνδοσιασάσης, εἰς τὴν «ἐφημερίδα ἡμῶν» λυπούμενοι, ὅτι ἐλλείπει χώρου δὲν δυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν αὐτὴν ὁλόκληρον.

Κοινωνισμός 1 Ὀκτωβρίου 1910. Ἀπὸ τὰ αὐτὰ.

Ἡμίφθυλλον. Μετὰ τῶν προσηρθεῖσων κρίσεων οἱ ὁμόφρονες ἐργάται ἀνεδημοσιεύσαμεν τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1910 τὸν λόγον τοῦτον τοῦ Μαζαράκη ἐδρισκομένου τότε ἐν Ἀθήναις μετὰ τῶν ἐξῆς κρίσεων ὡς προοιμίου καὶ ἐπιλόγου.

«Χάριν τῶν συμπολιτῶν μας καὶ κυρίως τῶν χωρικῶν πληθυσμῶν τῆς νήσου μας ἀναδημοσιεύομεν ἐκ τῆς Ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος «Ἀθηναί» τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1910 τὴν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐκλογῆς Παρῶν ἀγορεύσιν ἐν τῇ Βουλῇ τοῦ βουλευτοῦ τοῦ νομοῦ μας κ. Μαζαράκη, μὲ τὰς κρίσεις τῶν ἐτέρων ἐγκρίτων Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων «Ἀκροπόλεως» καὶ «Σκρίπ» τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας κλ. Μετὰ τὰς κρίσεις, ταύτας πᾶσα οἰαδήποτε ἄλλη ἐκ μέρους μας κρίσις, εἶναι περιττὴ, διότι καταφαίνεται, ὅτι ὁ ἡμέτερος συμπολίτης καὶ ἀντιπρόσωπος κ. Ν. Μαζαράκης, τιμᾷ μεγάλως τὴν ἰδιαιτέραν πατριδαμὰς Κεφαλληνίαν, καὶ ἀποδεικνύεται φίλος ἐνθερμος τῆς ἀληθείας καὶ κεκτημένος πρὸς τὴν πολυμάθειαν καὶ χαρακτῆρα ἀπτόητον καὶ ἀδάμαστον, προσόντα σπάνια, ἀλλ' ἀπαραίτητα κατὰ τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐργασίαν.

Σὺν δὲ, λαὲ, ὁ ὁποῖος στηριζόμενος εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ Νικ. Μαζαράκη, τοῦ ὁποῖου τὸ ἠθικὸν σθένος, τὴν εὐκρίνειαν, τὴν παρησίαν τὸ θάρρος καὶ τὴν αὐταπάρνησιν ἀναγνωρίσας, ἀπέστειλες ὡς ἀντιπρόσωπὸν σου εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὰς κρίσιμους σημερινὰς περιστάσεις, καυχῆθητι, διότι συνετέλεσας διὰ νὰ ἀναλάβῃς ἐν τῇ Ἑθνικῇ Συνεδρῶν ὁ ἀδάμας οὗτος ὁ ὁποῖος προέρχεται ἀπὸ τὰ σπλάγγνα σου, καὶ τοῦ ὁποῖου τὰ φῶτα καὶ ἡ χαρκτηριζούσα αὐτὸν εὐκρίνειαν, ἀσφαλῶς μεγάλως θὰ ἐπιδράωσιν εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων καὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐθνικῶν πύθων.

Ἐχε πάντοτε πεποίθησιν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἔσο βέβαιος, ὅτι ὁ ἐδουναθὴς Ν. Μαζαράκης ἀφ' ὅτου ἐκείνης, ὁ τίμιος, ὁ ἐπ' οὐδεμιᾷ ἰδιοτελείᾳ ὠθούμενος, ὁ οὐδέμιαν ἀνθρώπων κερδοσκοπίαν, θὰ ἐργίξῃται πάντοτε μετὰ φανερῆς καὶ ἀκαμπτοῦς ἐπὶ τῆς προόδου σου, ἐπὶ τῆς ἐφημερίας σου, ἐπὶ τῶν δικαίων σου, ἐπὶ τῶν καὶ εἰς τὸ παρελθὸν ἐπὶ μακρὸν χρόνον τόσους διεξήγαγεν ἀγῶνας καὶ διὰ λόγον καὶ διὰ τῆς δημοσιογραφίας, ἀντιπαιδείας

ἄμα πρὸς παντοειδῆς δυσχερείας καὶ ἀντιδράσεις, τῶν ὁλοίων πάντες ἐγενόμεθα μάρτυρες, καὶ εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ δειλιάσῃ νὰ θυσιασθῇ διὰ τὴν σωτηρίαν σου.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ Γ.

Τοῦ πληρεξουσίου βουλευτοῦ Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΖΑΡΑΚΗ

Συνεδρία 19 τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1910

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι.

Δὲν θὰ ἀνηρχόμην τὸ βῆμα τοῦτο κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην, θὰ ἄφινον δὲ γεροντοτέρους καὶ πλέον ἐντρίφεις νὰ ἀναβῶσιν ἐπὶ ταῦ βήματος τοῦτου τοῦ ἐπισήμου, ἀλλ' ἠναγκάσθην νὰ ἀνέλθω εἰς τὸ βῆμα τοῦτο ἕνεκα τῶν λόγων τῶν προλαλησάντων.

Ὁ κ. Μ. Δαζέας εἶπεν, ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης θὰ ἦτο καλὸν νὰ δώσῃ μᾶλλον ἐπίσημον διὰ τῆς Κυβερνήσεως διαβεβαίωσιν, ὅτι θὰ τεύῃ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀνορθωτικοῦ ἀγῶνος, διαβεβαίωσιν, ἡ ὁποία νὰ τοιχοκολληθῇ εἰς τὰ Δημαρχικὰ καταστήματα καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅτι θὰ φυλάξῃ εἰς τὸ ἐξῆς πραγματικὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Λαὸν καὶ θὰ πετάξῃ τὸ παρελθὸν ἀκολουθῶν πραγματικὸν ἀνορθωτικὸν ἀγῶνα.

Ἡ Ἑλλάς ἐπέισθη πλέον, ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην καὶ χειρογράφων καὶ δημοσιογράφων κατὰ τὴν σήμερον, ἡμέραν ἀνέγνωτα ἐν Πειραιεὶ «τὸν Ριζοσπάστην», εἶδον δὲ ἐν αὐτῷ πολλὰς διαβεβαιώσεις.

Πρόεδρος.—Νὰ ὁμιλῇτε ἐντὸς τοῦ θέματος.

Πολλοὶ βουλευταὶ.—Ἐντὸς τοῦ θέματος ὁμιλεῖ.

Μαζαράκης.—Εἶχον λοιπὸν τὴν περιέργειαν νὰ ἀναγνώσω τὸν Ριζοσπάστην καὶ εἶδον ἐν αὐτῷ, ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης προέβη πολλὰς εἰς τοιαύτας δηλώσεις κατὰ διαφοροὺς ἐποχὰς καὶ δι' αὐτὰ κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ὅλως περιττὴ ἡ τοιχοκόλλησις τῶν βασιλικῶν δηλώσεων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ διάφορα τοῦ Κράτους Δημαρχικὰ Κανιστήματα.

Θὰ ἐπεθύμουν τοιαῦτα συμβόλαια νὰ μὴ γίνωνται μεταξὺ Στέμματος καὶ Λαοῦ· θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐφηρμοζέτο τὸ μέγα ῥητὸν τοῦ Ἰσοκράτους, δηλαδή τὸ νὰ δορυφορῶνται οἱ Βασιλεῖς διὰ τῆς εὐνοίας τῶν πολιτῶν καὶ πράγματι διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῶν Λαῶν, οὐχὶ μὲ συμβόλαια γραπτὰ, ἀλλὰ μὲ τὰ ἄγραφα συμβόλαια τῆς καρδίας.

Ἀλλὰ πλὴν τούτου ὡς ἀντιρρήσεως πρὸς τὸν κ. Δαζέαν ἠνάγκασέ με νὰ ἀνέλθω εἰς τὸ βῆμα τὸ ἐπίσημον κατ' ἐντολήν καὶ τῶν συμπληρεξουσίων μοι κ. κ. Δρακούλη καὶ Δεστούνη, τὸ φάσμα τῆς Διαλύσεως, τὸ ὅποιον μὲ ὑποχρεοῖ νὰ σκεφθῶ, ἐάν πρέπη νὰ παραμείνω ἐν

τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ· διότι πρέπει νὰ μάθωμεν καλῶς, ὅτι οὐδεμία Μεγαλειότης εἶναι ἀνωτέρα τῆς Λαϊκῆς Μεγαλειότητος, τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύομεν ἡμεῖς ἐνταῦθα (Χειροκροτήματα).

Ἡ Λαϊκὴ Μεγαλειότης εἶνε ὑπερτέρα πασῶν τῶν Μεγαλειότητων· ἀλλοίμανον δὲ εἰς ἐκείνους τοὺς ἡγεμόνας, οἱ ὅποιοι δὲν αἰσθάνονται τὸ σοφὸν ῥητὸν φωνῇ Λαοῦ, φωνῇ Θεοῦ! » ναι, « φωνῇ Λαοῦ, φωνῇ Θεοῦ! »

Ὁ Λαὸς ὁ πράγματι συναισθανόμενος τὸν προορισμὸν αὐτοῦ βαδίζει πρὸς τὸ ἠθικὸν δρομολόγιόν του, ὅτε ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ Εὐαγγελικοῦ Στέντορος θὰ ἀντηχήσῃ πράγματι μέχρι τῶν ὠτῶν Κυρίου Σαβαώθ, τότε δὲ θὰ ἀπαιτήσῃ ἐκδίκησιν κατὰ τῶν τυχόν ἐκμεταλλευτῶν.

Ἡ Λαϊκὴ θέλησις, ἡ φωνὴ τοῦ Λαοῦ εἶνε Μεγαλειότης ὑπερτέρα τῆς Βασιλικῆς, εἶνε Μεγαλειότης πρὸ τῆς ὁποίας ἡ Βασιλικὴ Μεγαλειότης εἶνε ὑπόδουλος. καὶ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν σύμπαντες, ὅτι οἱ Βασιλεῖς εἶνε διὰ τὰ Ἔθνη καὶ τοὺς Λαοὺς καὶ οὐχὶ οἱ λαοὶ καὶ τὰ Ἔθνη διὰ τοὺς Βασιλεῖς· ναι· οἱ Βασιλεῖς εἶναι ὑπηρέται τῶν Λαῶν καὶ οὐχὶ οἱ Λαοὶ ὑπηρεταὶ τῶν Βασιλέων.

Πρώτιστα διὰ ταῦτα ἐγὼ ἤλθον νὰ δηλώσω, ὅτι, ἐὰν ἔχωμεν πρὸ ἡμῶν τὸ φάσμα τῆς Διαλύσεως, ἐγὼ δὲν δύναμι νὰ παρακάθηναι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, διότι θέλω νὰ λέγω ἐλευθέρως τὴν γνώμην μου τῇ ῥῶν τὴν τυπικὴν εὐχοσμίαν καὶ τὸν σεβασμὸν τὸν ὀρειλόμενον πρὸς τὴν ἐλευθέραν γνώμην τῶν λοιπῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ Μαζαράκη ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀντίπε ταῦτα αὐτολεξεῖ.

«Πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἐκ Κεφαλληνίας βουλευτὴν ἔχω νὰ εἶπω, ὅτι τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἴσως δὲν ἦσαν ἄγαν συνταγματικά. Ἐζητήθη νὰ γείνη ἐν τῇ Βουλῇ λόγος περὶ τῶν ἰδεῶν τοῦ Στέμματος, καθ' ἣν στιγμὴν προσήρχετο ἐνώπιον αὐτῆς νέα Κυβέρνησις μὲ ὅλον τὸ κύρος, μὲ τὸ ὅποιον δύναται νὰ ἐμφανίζεται αὕτη σήμερον, ἐτοιμὴ ν' ἀποδεχθῇ πάσας τὰς εὐθύνas, καὶ ἐπομένως δυναμένη νὰ καλύπτῃ ἐντελῶς τὴν ἀνεύθυνον Ἀρχήν.»

Ὁ Μαζαράκης λόγῳ τοῦ Κανονισμοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιλέξῃ ἀμέσως καὶ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀντίπε ταῦτα.

Συνεδρία 20 τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1910.

Ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς 8 Ὀκτωβρίου
Κυρίε πρακτικογράφε.

Εἰς τὰ πρακτικά ἔχει παραλειφθῇ τὸ δεύτερον οὐσιῶδες νόημα τοῦ

πρόηγούμενου λόγου μου περί τοῦ φάσματος τῆς διαλύσεως τῆς Δι-
πλῆς Βουλῆς, παρελείθη ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὅποιον ἐχαρκτηρίσθημεν ὁ
λίγον ἀντισυνταγματικοὶ ὑπὸ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ Ἐλευθερίου Βενι-
ζέλου, ἂν καὶ ἀντισυνταγματικοὶ ἂν εἰμεθα, ἄλλος πρῶτος ἐδῶκεν
ἡμῖν τὸ παράδειγμα τοῦτο διὰ τῆς προειρημένης τοῦ Βασιλικοῦ προ-
νομίου τῆς Διαλύσεως, ὅπερ μόνον ἐπὶ Ἀπλῆς Βουλῆς καὶ κατοῦ
ἐπιστάντος ἐπιτρέπεται πρὸς χρῆσιν· καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμένω νὰ τεθῇ εἰς
τὰ πρακτικά ἡ φράσις «δὲν φοβούμεθα τὸ φάσμα τῆς Διαλύσεως, διό-
τι ἡ Μεγαλειότης τοῦ Λαοῦ, τὸν ὅποιον ἀντιπροσωπεύομεν, εἶναι ἀνω-
τέρα πάσης ἄλλης Μεγαλειότητος.»

ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Ἀθῆναι. 9 Ὀκτωβρίου 1910. «Διενθύνεται πρὸς τὸ βῆμα ὁ σο-
σιαλιστὴς βουλευτὴς Κεφαλληνίας κ. Μαζαράκης καὶ ὠσεὶ διὰ μαγείας ὁ
θόρυβος καταπαύει, διότι αἱ προηγούμεναι ἀγορεύσεις τοῦ πνευματώδους
καὶ φιλοσοφικοῦ βουλευτοῦ πείθουν, διὲν ἡ Βουλὴ θὰ ἀκούῃ κατὰ εὐ-
χάριτον.

ΚΟΙΝΩΝΙΣΜΟΣ. 15 Ὀκτωβ. 1910. Ἐπὶ τοῦ λόγου τούτου τοῦ
Μαζαράκη κυκλοφορεῖ ἄρθρον διὰ τοῦ «Πικραὶ Ἀλήθειαι. Πομπολυ-
γώδεις ἐπαγγελίαι καὶ δηλώσεις ἀρχόντων. Λέξεις, λέξεις! Ἡ προ-
θυμία ἐλλείπει».

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ Δ.

N. Μαζαράκη (σοσιαλιστοῦ πληρεξουσίου Κεφαλληνίας
καὶ Ἰθάκης). Συνεδρία 21 καὶ τελευταία, τῆς 14 Ὀκτωβρί-
ου 1910 ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐστενογραφημένων πρακτικῶν
τῆς Βουλῆς.

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι.

Ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις εἶπεν, ὅτι πᾶσα ψῆφος μετ' ἐπιφυλάξεως θε-
ωρεῖται ὡς καταψήφισις, διὰ τοῦτο ἀνῆλθον εἰς τὸ βῆμα, ἵνα δικαιολο-
γήσω διὰ συντόμων τὴν ψῆφόν μου. Ἐπειδὴ δηλαδή δὲν ἔχομεν τὴν
ἐννοίαν τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων ἢ τὴν δόξαν, ἵνα ἔρχονται εἰς δη-
μοσιογράφοι καὶ ἐρωτῶσιν ἡμᾶς τοὺς σοσιαλιστὰς τῆς σήμερον, ἀλλ'
οὔτε ἑκατομμύρια νὰ δαπανῶμεν εἰς τὰ φύλλα μας, διὰ ταῦτα εἰμεθα
υπόχρεοι ἐνταῦθα νὰ δηλώσωμεν τὴν γνώμην μας. Ταῦτα λέγω οὐχὶ
διότι φοβούμεαι ἐν περιπτώσει διαλύσεως μήπως ἡ ὁμάς ἡ σοσιαλιστικὴ
τῆς νήσου Κεφαλληνίας δὲν ὑπάρξῃ ἐν μέσῳ τοῦ Κεινοβουλίου τούτου,
τοῦθ' ὅπερ ἀδύνατον, ἐπειδὴ εἰς τὴν Κεφαλληνίαν δύναμαι νὰ εἰπῶ, ὅτι
πολὺ ἄγνωστος εἶνε ὁ Βενιζέλος, ἰδίως δὲ εἰς τὰ χωρία.

Ὁ σοσιαλισμὸς ἐν Κεφαλληνίᾳ ἔχει στήσῃ τὴν ἑδρὰν του, ἀγνοεῖ δὲ

ὁ σοσιαλισμὸς πρόσωπα καὶ ὑπὸ τὸ τὴν γενικωτέραν ἐννοίαν τῆς λέξεως.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀνεπιφύλακτος ψῆφος δὲν εἶνε δυνατόν
νὰ δοθῇ ὑπὸ τοῦ Μαζαράκη καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἀνήκω εἰς κόμμα
τι, ὥστε νὰ θέλω ἀπὸ τῆς ἀπόψεως νὰ καταρτίσω τὴν Κυ-
βέρνησιν, οὔτε κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίᾳσιν ἐφυγον, ἀλλ' ἐμει-
να καταψήφισας τὴν Κυβέρνησιν, ἐξ ἀγνῆς καὶ μόνης πεποιθήσεως
πρὸς τὴν Συντακτικὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, οὔτε σήμερον ἀπεχώρησα μέλ-
λων νὰ καταψηφίσω τὴν Κυβέρνησιν, ἂν καὶ ἐκτιμῶ τὸν κ. Βενιζέλον,
ὅστις ἔχει πολλὰ προσόντα, διότι ἔχει καὶ παρελθόν, τὸ ὅποιον τὸν τι-
μᾷ σχετικῶς, διότι καὶ ἀδοκίμαστος εἶναι πραγματικῶς ὡς Κυβερνήτης
τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, διότι καὶ λόγω τῆς πραγματικῆς ἀποθεώσεως,
τὴν ὁποίαν τῷ ἐδειξεν ἡ Κοινὴ Γνώμη θὰ προσπαθῇ πάσῃ δυνάμει
νὰ φανῇ ἀντάξιος τῆς μεγάλης ταύτης τιμῆς, τὴν ὁποίαν τῷ ἀπέδωκεν
ὁ Ἑλληνικὸς Λαός. Διὰ ταῦτα ἢ ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀπόψεων ἐμпи-
στεύομαι τὸν κ. Βενιζέλον ἀπλῶς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὡς πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα
ζητήματα, τὰ ὅποια θὰ κριθῶσι βραδύτερον ὡς ἐκ τῆς Ἀναθεωρητικῆς
προδηλωμένης στάσεως τῆς Κυβερνήσεως, ἥνπερ μεθ' ὅλα ἐκεῖνα τὰ
προρρηθέντα θὰ καταψηφίσω εἰλικρινέστατα ὡς δυσπιστῶν κατὰ τὰ λοιπὰ.

Τὸ θρυλούμενον περὶ τῆς Κοινῆς Γνώμης, ὅτι εὐρίσκεται ἐν ἀρμο-
νίᾳ πρὸς τὸ Στέμμα σήμερον δὲν δύναμαι νὰ κατανοήσω, διότι ἡ Κοι-
νὴ Γνώμη εἶναι πλάσμα καχεκτικόν, ὡς λέγει ἐν ὄρφ καὶ ἡ ἱατρικὴ ἐ-
πιστήμη, πλάσμα, ὅπερ πράγματι δὲν ἀντιπροσωπεύει ἀπολύτως τὴν
ἀλήθειαν.

Ὁ Ῥαφαὴλ μίαν φορὰν ἐξέθηκεν εἰκόνα τῆς Παναγίας εἰς τινα προ-
θήκην ἀνευ ὕαλου, παρέθηκε δὲ χρώματα καὶ χρωστήρα καὶ παρα-
πλεύρως ἔγραψεν, ὅτι «πᾶς διαβάτης εἶναι ἐλεύθερος νὰ διορθῶνῃ τὸ τυ-
χὸν ἐλάττωμα, τὸ ὅποιον θὰ ἀνεύρισκεν εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην», ἥσπερ
ὁμοῦς ὅμοιον ἀντίτυπον ἢ πανομοιότυπον εἶχε παραθέσει εἰς τὴν αὐτὴν
προθήκην, ἀλλὰ μεθ' ὕαλου. Καὶ νῦν παρήρχετο ὁ Μαζαράκης, ὅστις
διώρθωνε τὴν μύτην τῆς Παναγίας, μεθ' ὃν ἄλλος τοὺς ὀφθαλμοὺς,
ἄλλος τὴν σιαγόνα κτλ. αὐτῶς, ὥστε τέλος ἀντὶ διορθώσεως ἐπῆλ-
θεν ὡς ἀποτέλεσμα ἐν τέρας! Τότε ὁ Ῥαφαὴλ ἀνέγραψεν εἰς μὲν τὴν
ἀνευ ὕαλου «Ἰδοὺ ἡ Παναγία τῆς Κοινῆς Γνώμης», εἰς δὲ τὴν μεθ'
ὕαλου «Ἰδοὺ ἡ Παναγία τοῦ Ῥαφαήλ».

Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ Κοινὴ Γνώμη δὲν ἐκφράζεται διὰ τοῦ Λαοῦ τῶν
Ἀθηνῶν, Πέντε γιλιᾶδες ὀκτακόσκιαι ψῆφοι ἐδόθησαν πρὸς τὸν Μαζα-
ράκη, ὅπως εἰδέθη εἰς τὴν εἵθουσαν ταύτην καὶ ἐδόθησαν πρὸς αὐ-
τὸν ἀπὸ τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Φωστήρος ἐν Κεφαλληνίᾳ ὑπε-
στήριξε τὴν Συντακτικὴν Ἐθνοσυνέλευσιν· πῶς λοιπὸν εἶνε δυνατόν σή-
μερον ἐγὼ νὰ ὑποστηρίξω Κυβέρνησιν Ἀναθεωρητικὴν; καίπερ ἄλ-

λως σεβαστὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ μέγας φιλόσοφος Ἀριστοτέλης λέγει πού, ὅτι «ἀμείνον οἱ πολλοὶ κρίνουσιν», ἀλλ' εἶναι καὶ ἐπίσης ἀληθέστατον ἐπειδὴ παντὶ λόγῳ λόγος παλαίει, ὅτι εἶνε δυνατόν εἶς νὰ σκέπτηται καλλίτερον ἐπὶ ἐνὸς ἀντικειμένου εἰδικώτερον ἢ χίλιοι ὁμοῦ κατὰ τὸ Σωκρατικὸν «εἰς εὐ προίων κρείττων μυρίων μὴ καλῶς φρονούντων.» ἐν Πλάτωνος Γοργία, ἀλλ' ἐπίσης ἀληθές, ὅτι, «ὁποιος τὸν κόσμ' ἀκούει, τὰ ὅρη παίρνει» ἢ ὡς ἐπίσης λέγει τὸ Λατινικὸν ῥητὸν «*quantita capita, tantae sententiae*.» ὅσαι κεφαλαί, τόσαι γνώμαι, ἀλλοίμονον δὲ εἰς τοὺς *β ο υ λ ε υ τ ἄ ς* καὶ τοὺς ῥήτορας, ἐὰν ἀκολουθῶσι τυφλῶς τὴν Κοινὴν Γνώμην ἀντὶ νὰ σχηματίζωσι τοιαύτην ἐκ τῶν διαφορῶν ἀγορεύσεων, τῶν ἐπιχειρημάτων, τῶν νομοσχεδίων καὶ τῶν τοιούτων ἐν μέσῳ τοῦ Κοινοβουλίου.

Ὁ Γαλιλαῖος ἄλλοτε ἦτο ἐναντίος οὐχὶ μόνον τῆς κοινῆς γνώμης τῆς Ἰταλίας, ἀλλ' ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος τῆς παρελθούσης καὶ πῶς μελλούσης. Εἶναι λοιπὸν δυνατόν ὁ Μαζαράκης, διότι ἡ Κοινὴ Γνώμη τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς καὶ τεσσαράκοντα (40) ἐξ Αἰγιάλειας καὶ ἑκατὸν (100) ἐκ Τρικυαλῶν ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, νὰ ψηφίσῃ παρὰ τὴν συνειδήσιν του; ἐγὼ θὰ προετίμων νὰ διαφωνῶσι πρὸς ἐμέ ὅλοι οἱ ψηφοφόροι μου ἢ νὰ διαφωνήσῃ ὁ Μαζαράκης πρὸς τὸν ἑαυτὸν του, διότι οὕτω λέγει ὁ Σωκράτης εἰς τὸν Γοργίαν «προτιμῶ ὅλοι νὰ εἶναι ἐναντίοι ἢ διαφωνοῦντες πρὸς ἐμέ παρὰ ἐγὼ, ὅστις εἶμαι εἰς, νὰ μὴ εἶμαι ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸν ἑαυτὸν μου.» — Ἴδε διάλογον Πλάτωνος — Ἐπειδὴ δὲ ἡ Κυβέρνησις εἶπεν, ὅτι ἔχει Ἀναθεωρητικὸν πρόγραμμα καὶ πρὸς τούτοις εἰπούσα, ὅτι δέχεται τὴν συζήτησιν περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ Σώματος, εἶνε εἰς θέσιν ἀμφίβολον, ἂν θὰ μείνῃ ἐπίσης εἴτα ἔχουσα τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς, διότι πιθανὸν νὰ νικήσωμεν οἱ Συντακτικοί, διότι πιθανὸν οὕτω νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα, διὰ τοῦτο θὰ εἶναι φρόνιμον ἀπὸ σήμερον νὰ δώσω ψῆφον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐὰν δὲν δώσω τὴν ψῆφόν μου κατ' αὐτῆς σήμερον, θὰ δώσω μεθαύριον, ὅταν ἔλθῃ ἡ συζήτησις περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ Σώματος, ὅτε δὲν θὰ δέχεται τὴν Συντακτικὴν καὶ θὰ παραιτηθῇ ἄρα, ἂν αὕτη ἐπικρατήσῃ παρὰ τὸ πρόγραμμά της, ὅπερ ἀφεντικῶς εἶνε ζήτημα ἐμπιστοσύνης δι' αὐτήν. Λοιπὸν τί σήμερον, τί αὔριον, τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει.

Ἐμπρὸς 12 Ὀκτωβρίου 1910.

Ὁ Μαζαράκης διὰ σειράς εὐφυολογιῶν, αἰτίνες προκαλοῦν τὴν γενικὴν φαιδρότητα καταλήγει, ὅτι θὰ καταψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ λέγων τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ

Πρέπει νὰ μάθῃ ὁ Λαὸς, ὅτι ἐνεκε τῶν πλαστῶς ὑπερψηφισάντων κομματικῶν καὶ κολάκων διελύθη, ὡς ἤρμοζεν ἴσως δι' αὐτοὺς, ἡ Βουλὴ, ἐνῶ ὁ Μαζαράκης καὶ ὁ Δεστούνης μετὰ τὸν λόγον του ἐκάτερος καθίσας εἰς τὸ ὄπισθεν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐδωλίον τοῦ ἐδέχθησαν τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Κορομηλᾶ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Ρέπουλη, οἵτινες εἶπον «Σεῖς εἰσθε οἱ εἰλικρινεῖς σύμβουλοι καὶ φίλοι τῆς Κυβερνήσεως, διότι καθαρίζετε τὴν θέσιν της, καὶ οὐχὶ οἱ πλαστῶς ὑπερψηφίσαντες».

Βλέπετε λοιπὸν, κύριοι, ὅτι τὴν παρηρησίαν Μαζαράκη καὶ Δεστούνη γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ καὶ θαυμάζῃ καὶ αὕτη ἡ καταψηφισμένη Κυβέρνησις; βλέπετε δ' ὅτι αὕτη αὕτη ἡ Κυβέρνησις Βενιζέλου διὰ τῶν δύο προορηθέντων Ὑπουργῶν της θεωρεῖ φίλους μᾶλλον αὐτοὺς ἢ τὰ παράσιτα τῶν Α. Β. Γ. κομμάτων τὰ προσκόλληθέντα σήμερον ἐπὶ τοῦ Βενιζελικοῦ κόμματος;

Ἄλλ' ὁ καιρὸς ὁδηγός, ὁ Λαός, καὶ ταχέως θὰ ἴδῃς, ὅτι οἱ πιθανοὶ τῶν κομμάτων, ὅταν ἀπαγυμνώσωσι καὶ τὸ Βενιζελικὸν δένδρον ἐκ τῶν καρπῶν του, τότε θὰ τρέξωσι καὶ θὰ ἀναοριχηθῶσι διὰ τῆς οὐρᾶς τῶν καὶ τῶν χειρῶν τῶν πάλιν εἰς τὸν νέον Θεοτόκην ἢ νέον Ράλλην ἢ νέον Μαυρομυχάλην τῆς αὔριον πολιτικῆς.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου λόγου, διὰ τὸν ὁποῖον κατὰ παραδρομὴν παρελείφθησαν αἱ κρίσεις τοῦ τύπου, ἰδοὺ αὗται.

Κοινωνισμὸς 10 Σεπτεμβρίου 1910

«Ὡς μύδροι ἐξηκοντίσθησαν κατὰ τῶν πλουτοκρατῶν οἱ πύρινοι λόγοι τοῦ σοσιαλιστοῦ πληρεξουσίου Κεφαλληνίας Ν. Μαζαράκη. Μὲ ζωηρότητα λόγου καὶ μὲ περισσὴν εὐφράδειαν ἐκαυτηρίασεν ὁ συμπαθὴς πρωτεργάτης τῆς σοσιαλιστικῆς ἰδέας τὰς ἐγκληματικὰς ὑπερβασίας τῆς πλουτοκρατικῆς μερίδος, ἡ ὁποία ἐξεπόρνευσε τὸ πᾶν καὶ ἐξαναγκάζει τὸν Ἕλληνα ἐργάτην νὰ πωλῇ τὴν ἐλευθερίαν του καὶ τὴν τιμὴν τῆς οἰκογενείας του ἀντὶ πινακίου φακῆς.

Οἱ λόγοι αὗτοι ἀντήχησαν βαθέως εἰς τὰ στήθη τῶν καταδυναστευομένων, οἱ ὁποῖοι ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ νεαροῦ ῥήτορος ἀνεγνώρισαν τὸν σθεναρὸν προασπιστὴν τῶν ἐργατικῶν συμφερόντων, τὸν νέον Ἱερεμίαν τῆς κορυβαντιώσης πλουτοκρατικῆς ὀλιγαρχίας.

Ἀθῆναι 4 Σεπτεμβρίου 1910

Προχωρεῖ ὁ κ. Μαζαράκης καὶ εἰς μίαν εὐχάριστον καὶ ζωηρὰν φρασολογίαν ἀναμνηστικῶς φιλοσοφικὰ δόγματα, λαϊκὰς παροιμίας καὶ ἄλ-

λους ἀφορισμούς, οἱ ὅποιοι συνεχῶς προκαλοῦν λειοκροτήματα καὶ γέλωτας, καὶ δι' ὧν διεκτραγωδεῖται ἡ δεινὴ τύχη τῶν ἐργατῶν καὶ στιγματίζεται ἡ ἰδιοτέλεια τῆς κομματικῆς ὀλιγαρχίας. Καταφέρεται ἀμειλίκτως κατὰ τῆς κοινοκρατίας καὶ τῆς κεφαλαιοκρατίας, ἡ ὁποία ἐξεπόρνευσεν τὰ πάντα.»

Ἦδη ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ ὅρκου, ἐπειδὴ συκοφαντοῦνται ὑπὸ τινῶν ἀνάνδρων, ἰδοὺ, ἀκριβῶς πῶς διευτυπώθη ἡ ἀλήθεια ἐν τῇ Κοινωνισμῷ.

Κοινωνισμός 24 Σεπτεμβρίου 1910 Οἱ σοσιαλισταὶ βουλευταὶ κ. κ. Δρακούλης, Μαζαράκης, Δεστούνης, ὑπογράψαντες καὶ τὸ πρωτόκολλον τῆς ὁρκωμοσίας ἐπαφυλάχθησαν τῆς μελλούσης αὐτῶν πολιτικῆς διὰ τῆς κάτωθεν δηλώσεως.

«Συναισθανόμενοι τὴν ἱερότητα τοῦ Χριστιανικοῦ δόγματος «Μὴ ὀμῶσαι ὅλως» δίδομεν τὸν ὅρκον ὡς ἐπιβεβλημένον τύπον καὶ ὡς ἰσοδυναμοῦντα ἀπλῶς μετὰ τὴν βεβαίωσιν, ὅτι θὰ ἐκτελέσωμεν εὐσυνειδήτως τὸ καθήκον ἡμῶν. Ἐὰν δὲ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντός μας εὐρεθῇ ποτε ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ ὅρκου, θὰ πορευθῶμεν κατὰ συνείδησιν».

ΓΕΝΙΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Πατρίς 3 Σεπτεμβρίου 1910 ΝΕΟΙ ΤΥΠΟΙ

Αἱ τελευταῖαι Βουλαι, μετὰ τῶν ἄλλων χαρακτηριστικῶν ἀτονίας καὶ ἀναμιμίας, παρουσίασαν καὶ τὴν πλήρη ἔλλειψιν ἰδιαίτερων τύπων, φυσιογνωμιῶν, ξεχωριστῶν, αἱ ὁποῖαι ἐλκύουν τὴν προσοχὴν καὶ προσθέτουν ἓνα τόνον εἰς τὸ σύνολον τῆς εἰκόνος. Οἱ κοινοβουλευτικοὶ τύποι ἐξηφανίσθησαν διαδοχικῶς καὶ εἰς τὴν τελευταίαν Βουλὴν ἐπικρατεῖ μία μονότονος ἀρμονία τόνων καὶ ἰσοπέδωσις μορφῶν. Καμμία ἐναλλαγὴ ζώηρά εἰς γυνώμας, εἰς τόνον, οὔτε εἰς ἡχογ ἀκόμη φωνῆς. Βουλὴ, ἡ ὁποία εἰργάζετο μετὰ τὴν πληκτικὴν μονοτονίαν ὀργανέτου.

Ἡ σημερινὴ Βουλὴ ἀπ' ἐναντίας φαίνεται, ἐπὶ θὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἀτελεύτητον συλλογὴν τύπων ἰδιαίτερων καὶ φυσιογνωμιῶν χαρακτηριστικῶν. ἔχει τὴν μεγαλειτέραν ποικιλίαν μορφῶν καὶ σκέψεων, ποῦ ἡμποροῦσε κανεὶς νὰ περιμένῃ. Ἐχει ἀληθῆ ὑπεραιμίαν, ἀφοῦ εἰς μίαν καὶ μόνην συνεδρίασιν κατώρθωσε νὰ φανερῶσιν δέκα συγχρόνως τύπους κοινοβουλευτικῶν ἰδιαιτέρους. Ὁ κ. Βερροιώτης, μετὰ τὴν ἑπτανησιακὴν εὐστραφίαν καὶ τὸ χιούμορ, μετὰ τὰς ζωηρὰς χειρονομίας καὶ τὰς ὑποκλίσεις καὶ τοὺς μορφασμούς, μετὰ τὴν πεταχτὴν σκέψιν του, εἶνε ἀναμφισβητήτως τύπος χαρακτηριστικός. Ἀνάλωτος καὶ ὁ Κεφαλλὴν Μαζαράκης μετὰ τὰς ἀπείρους παροιμίας του, μετὰ τὰς ζωντανὰς παρομοιώσεις, μετὰ τὴν καυστικώτατην σάτυραν καὶ τὸ εὐστραφὸν τῆς ὁμιλίας του. Καὶ ὁ κ. Γκλαβὰς τῶν Πατρῶν, ὁ ὁρμητικώτατος, ὁ βίαιος, ὁ ἀτίθαστος, σοῦ ἐνθυμίζει ὄριμος πλέον ἀνὴρ τὸν νεαρόν ἀρχηγόν τῶν ἡανεπιστημιακῶν πολιορκιῶν. Καὶ ὁ κ. Πατρεῦ καὶ ὁ Ὀλυμπιονίκης κ. Καρακασδὰς καὶ τόσο ἄλλοι.

Ἐκαστος ἐξ ὧν ἀποτελεῖ καὶ ἓνα ἰδιαίτερον καὶ πρωτότυπον κοινοβουλευτικὸν τύπον. Βουλὴ δὲ ἀποτελουμένη ἀπὸ τόσας μαζῇ ξεχωριστὰς φυσιογνωμίας δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἔχη αἶμα καὶ σφρίγος καὶ κυκλοφορίαν ἀρτηριακὴν σφριγῶσαν καὶ ὁρμητικὴν.

Χρόνος 14 Ὀκτωβρίου 1910 ΤΥΠΟΙ

«Ἡ μακαρία (;) τῇ λήξει Βουλὴ, ἂν δὲν ἄφησε τίποτε ἄλλο, μᾶς ἄφησε πολλοὺς τύπους. Βεβαίως ποῖος θὰ λησμονήσῃ δύο ἀπὸ τοὺς πλέον ἐμβριθεῖς ἀληθινὰ, ἀλλὰ καὶ πλέον ἰδιορρυθμοὺς ρήτορας τοὺς κ. κ. Βερροιώτην καὶ Μαζαράκη, τοὺς ἀστείχομένους καὶ φιλοσοφούντας, τοὺς γελῶντας καὶ δακρύοντας; Δίπλα ὅμως εἰς αὐτοὺς ποῖον πρῶτον καὶ ποῖον ὑστερον νὰ μνημονεύσῃ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους;»

ΕΛΕΓΧΟΣ— Ἀθηνῶν 19 Ἰανουαρίου 1912 Ἡ Γερ

μανία, τὸ κράτος τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐξέλεξε πλειονοψηφίαν ἀντιπροσώπων ἐν τῇ Βουλῇ ἀπὸ σοσιαλιστῶν. Ἐὰν κατορθωθῇ ἡ σύμπραξις μετὰ τῶν ριζοσπαστῶν καὶ σχηματισθῇ Σοσιαλιστικὴ Κεβέρνησις, τότε ἀμέσως θὰ καταργηθῇ ὁ Στρατὸς καὶ ὁ Στόλος τῆς Γερμανίας ὡς ἀπαρχὴ τῆς Διεθνούς εἰρήνης.

Καὶ ἡ Κεφαλληνία εἰς τὰς πρώτας ἐκλογὰς τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἐδειξεν ἐξαιρετικῶς ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος σπασμοδικὰ βήματα προόδου ἐκλέξασα τρεῖς σοσιαλιστὰς ἀντιπροσώπους τὸν Δρακούλην τὸν Μαζαράκη καὶ τὸν Δεστούνην, οἵτινες λίαν ἐπαξίως ἀντεπροσώπευσαν αὐτήν.

Ἡ σθεναρὰ φωνὴ τοῦ Μαζαράκη ἀκόμη βοᾷ εἰς τὰς ἐπάλξεις καὶ τοὺς θόλους τῆς Δευτέρας διπλῆς Βουλῆς τῶν νεοκρῶν.

Προσέξατε ἀδελφοὶ Κεφαλλήνες καὶ Ἰθακήσιοι ἵνα εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς τῆς τακτικῆς Βουλῆς ἐκλέξετε σοσιαλιστὰς ἀντιπροσώπους εἴτε ἐν συνδυασμῷ, εἴτε μονομερῶς ἔχουσιν ἐκθέσει οὗτοι ὑποψηφιότητα διὰ νὰ δώσῃτε πρῶτοι ὑμεῖς τὸ λαμπρὸν παράδειγμα τῆς ἰσοπολιτείας καὶ τῆς λαοκρατικῆς κυριαρχίας ἐν Ἑλλάδι, ἥτις, ἡ δύσμοιρος! ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῶν πλουτοκρατῶν μέχρι τοῦδε, ὑποφέρει, ἀγωνιᾷ καὶ κατέστη ῥάκος καταπατούμενον ὑπὸ τοῦ τυχόντος.

Κράτος μὴ ἀναγνωρίζον τὰς μεγάλας ὑποχρεώσεις του πρὸς τὸν λαόν, εὐκόλως ἐξασθενεῖ καὶ συντρίβεται. Κράτος δὲ, εἰς τὸ ὁποῖον θέλει γίνῃ ἐφικτὴ ἡ λύσις τῶν σπουδαίων καὶ σωστικῶν προβλημάτων τοῦ σοσιαλισμοῦ, θὰ καταλάβῃ τὴν ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν πεπολιτισμένων ἔθνων.

Πατρίς 28 Σεπτεμβρίου 1910

«Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην θύραν εἰσβάλλει ὁ κ. Μαζαράκης μετὰ λαίμοδεττην κατακόκκινον, κάμπτει τὰς πτέρυγας τῶν κομμάτων, ὡς ἡ θαρραλέα Ἀργὼ τὰς Συμπληγάδας καὶ ἀρχίζει σοσιαλιστικὴν σιχομουθίαν μετὰ τοῦ κ. Δεστούνη.» Ἀλλὰ μήπως μόνον ὡς βουλευτὴς ὁμίλησε διατελὼν βουλευτῆς; οὐχί, ὁμίλησε καὶ ἔξω τοῦ περιδόλου τῆς Βουλῆς κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Σοσια-

λιστικός Κέντρου Λαρίσης τήν 18ην καὶ 19ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1910, ὅτε σὺν πας ὁ Θεσσαλικὸς τύπος λίαν εὐφύμως ἔγραψε περὶ αὐτοῦ.

Πρωτὰ Θεσσαλίας 19 Σεπτεμβρίου 1910

« Πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἐργατῶν ὁμίλησε μέσῳ ζητωκραυγῶν καὶ χειροκροτημάτων ὁ κ. Μαζαράκης περὶ σοσιαλισμοῦ, ἀναπτύξας δ' ὠραίων ἐπιχειρημάτων πῶς θὰ δυνηθῶσιν αἱ ἐργατικαὶ τάξεις νὰ προκόψωσι καὶ νὰ εὐημερήσωσιν.

Ὁ λόγος τοῦ ρήτορος ἐνεθουσίασε τοὺς ἐργάτας, οἵτινες ἐχειροκροτοῦν διαρκῶς.

Ἐκείθεν μετέβησαν εἰς τὸ «Πανελλήνιον» ἔνθα τοῖς ἐδόθησαν ἀναφυκτικά.

Κατόπιν παρετέθη εἰς τοὺς ξένους γεῦμα πλούσιον, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν καὶ τὰ μέλη τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐργατικοῦ κέντρου.

— Τὰ ἐγκαίνια

Σήμερον περὶ τήν 3ην ὥραν θὰ γίνωσι τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου, εἰς τὰ ὁποῖα προσεκλήθησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως μας καὶ οἱ Σύλλογοι καὶ τὰ Σωματεία, θὰ ὁμιλήσῃ δὲ διὰ μακρῶν περὶ τῶν ἐργατῶν ἐν γένει ὁ κ. Μαζαράκης.

Πρωτὰ Θεσσαλίας 21 Σεπτεμβρίου 1910

« Τελευταῖος ὅλων ὁμίλησεν ἐπὶ δῖωρον σχεδὸν ὁ πληρεξούσιος Κεφαλ-
ληνίας κ. Νικόλαος Μαζαράκης, ἐκλαϊκεύσας διὰ πλείστον ἐπιχειρημάτων τὰς περὶ σοσιαλισμοῦ ιδέας.

Ὁ λόγος τοῦ κ. Μαζαράκη, θαυμάσιος καθ' ὅλα, προῦξένθησεν ἀρίστην ἐν-
τύπωσιν καὶ ὁ χειμαρρῶδης ρήτωρ πολλάκις διεκόπη ὑπὸ τῶν χειροκροτη-
μάτων τῶν πολλῶν ἀκροατῶν του. »

Κοινωνισμός 24 Σεπτεμβρίου 1910

Καθ' ὅσον Βόλου 21 Σεπτεμβρίου 1910

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΜΑΖΑΡΑΚΗ

Καὶ ἤδη τί νὰ γράψωμεν; τί νὰ σᾶς παραστήσωμεν; ὅ,τι καὶ ἂν θελήσωμεν νὰ γράψωμεν, δὲν θὰ δυνηθῶμεν οὔτε τὸ ἐν ἑκατοστὸν τοῦ λό-
γου τοῦ κ. Μαζαράκη νὰ σᾶς παραθέσωμεν. Εἶπε ἡ σειρὰ τοῦ κ. Μαζαράκη,
πληρεξουσίου Κεφαλ-
ληνίας. Μόλις ἐξέρχεται εἰς τὸν ἐξώστην, ὁ κάτωθι κό-
σμος, υπερβαίνων τοὺς 2,000 ἑκατὰ εἰς χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγὰς
(διότι τὸν προσεγγώριζεν ἐκ τῆς ἐσπερίνης διαλέξεως).

Ἐν ἀρχῇ πλέκει μίαν ποιητικὴν προσομιλίαν, πλήρη ὑψηλῶν λόγων, ἐν
εἴδει προομιμίου, καὶ λέγει, ὅτι ἤθελε νὰ εἶχε τὴν φωνὴν τοῦ Στέντορος, ἵνα
δυνήθῃ νὰ γίνῃ ἀκουστός πολὺ μακρὰν, εἰς πολὺ μακροτέρους τόπους, ἵνα με-
ταδώσῃ τὰς ιδέας του αὐτὰς.

Καὶ μετὰ τὸ προοίμιόν, ὅπερ διήρκεσεν ἐπὶ τέταρτον, εἰσῆλθεν εἰς τὸ κυ-
ρίως θέμα τοῦ λόγου, ὅπερ ἦτο περὶ σοσιαλισμοῦ καὶ τῶν ἐνστάσεων καὶ

αὐτοῦ. Ἐν ἀρχῇ ἀνέπτυξε τὴν ἔννοιαν τοῦ σοσιαλισμοῦ ὑπὸ τὰς διαφόρους
αὐτοῦ μορφάς· ὑπὸ κοινωνικὴν, ὑπὸ πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν μορφήν.

Τὸ θέμα διεξήλθε μὲ μεγάλην τέχνην τοῦ λόγου, μὲ πολλὰ παραδείγματα
καὶ ἐμβριθεῖς ἐννοίας σπανίας, δι' ὧν συνήραπε τὸ πλῆθος, ὅπερ ἐξέσπα
εἰς χειροκροτήματα.

Ἀλλὰ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ λόγου του ἦτο τὸ σπουδαιότερον· ἐδῶ ἐφά-
νη ἡ μεγάλη ρητορικὴ δεινότης τοῦ ἐπιφανοῦς ρήτορος, ἡ μεγάλη του μόρ-
φωσις, ἡ περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ γνῶσις του καὶ ἐν γένει εἰς τὸ μέρος τοῦτο
τοῦ λόγου ὁ δημοφιλὴς ρήτωρ ἀνυψώθη εἰς περιοπτην μεγάλην καὶ ἀνεδεί-
χθη ἐξοχότης ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων, αἵτινες ἐκρατοῦντο μέχρι τοῦδε ἐν ἀφα-
νείᾳ ἔνεκα τῶν κρατουσῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν.

Ἀφοῦ ἠρίθμησε τὰς ἐνστάσεις, ἃς προβάλλουν κατὰ τοῦ σοσιαλισμοῦ οἱ
ἀντισοσιαλισταί, οἵτινες ἐπιτήδες διασπείρουν τοιαύτας ἀνυπόστατους ἐνστά-
σεις κατὰ τῆς ιδέας αὐτῆς, κατέρριψε μίαν πρὸς μίαν τὰς ἀνυποστάτους καὶ
ἀνυπόστατους, τὰς γελοίας καὶ ἀνοήτους αὐτὰς προφάσεις κατὰ τῆς ιδέας. Ἡμεῖς
εἴμεθα ἀντίχριστοι; εἶπεν. Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ ἡμεῖς εἴμεθα ἀντίχριστοι, οἱ ὁ-
ποῖοι βαδίζομεν μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ; Ἡμεῖς οἵτινες διδάσκομεν
τὰ ρήματα τοῦ Χριστοῦ «ἀγαπάτε ἀλλήλους;» καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τῆς πρὸς τὸν
πλησίον ἀγάπης;

Τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτὸν καὶ τὴν ἐνστασιν αὐτὴν, ἡμεῖς προτείνεται κατὰ τοῦ
σοσιαλισμοῦ κατέρριψε πληρέστατα. Εἶτα κατέρριψε διὰ σοφῶν ἐννοιῶν ὅ-
λας τὰς ἄλλας ἐνστάσεις περὶ ἀντιπατριωτισμοῦ καὶ ἄλλας κατὰ τῶν σοσι-
αλιστῶν ἐνστάσεις καὶ κατέληξεν εὐχηθεῖς, ὅπως ἐντὸς τοῦ Ναοῦ τοῦ Κέντρου
συνασπιζόμενοι οἱ ἐργάται ἐργασθῶσι σύσσωμοι ὑπὲρ τῆς ἐργατικῆς ιδέας,
ὑπὲρ τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς ιδέας τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Μικρὰ Ἐν Λαρίσῃ 24 Σεπτεμβρίου 1910

« :ὁμίλησεν ὁ σοσιαλιστὴς πληρεξούσιος κ. Ν. Μαζαράκης λίαν
εὐφραδῶς καὶ πειστικώτατα διαπραγματευθεὶς τὸ ζήτημα τοῦ σο-
σιαλισμοῦ καὶ τῶν δικαίων τῶν ἐργατῶν.

Τὸ πλῆθος ζητωκραυγᾶσαν καὶ χειροκροτήσαν τὸν ῥήτορα
διελύθη. »

Ἀλλὰ μήπως εἰσῆγγε πρὸ δέκα πέντε ἐτῶν ἡ γλῶσσά του καὶ πρὸ
τριετίας σχεδὸν ὁ κάλαμός του πρὸς διδασκαλίαν τοῦ Λαοῦ πολυειδῆ;

Ἀλλὰ μήπως δὲν ἐγένετο ἐλεγκτὴς αὐστηρότατος παντὸς γραφει-
οκράτου ἢ πλουτοκράτου ὅπωςδὴποτε ὀργιάζοντος εἰς βάρος τῶν
πτωγῶν καὶ ἀδυνάτων ἐργατῶν; καὶ μήπως διὰ τοῦτο δὲν ἐπλήρωσε
κράτος ἐκ τοῦ ὧ Λαοῦ, καὶ δὲν ἐφυλακίσθη δις διὰ σὲ αὐτὸν;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΚΑΤΗΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀλλὰ μήπως κατὰ τὴν κρίσιν τῶν οἰνῶν δὲν ὁμίλησεν εὐθαρσῶς
ὑπὲρ τοῦ δικαίου τῶν οἰνοπαραγωγῶν καὶ δὲν συνετέλεσεν, ὥστε νὰ νὰ
πωληθῶσιν ἐν μέρει τὰ κρασιὰ τῶν χωρικῶν καὶ οὕτω νὰ ἀνακουφι-
σθῶσιν οὗτοι ἐκ τῆς μᾶστιγος τῆς πενίας;

Ἀλλὰ πλὴν τούτων μήπως ὁ Μαζαράκης δὲν συνετέλεσε πνευματικῶς πρὸς ἵδρυσιν τῶν Ἑργατικῶν Συνδέσμων Ὡθηναίαις, Λειβαθοῦς καὶ Σάμης ἀγορεύσας καὶ κατὰ τὰ ἐγκαίνια αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐπέτειον;

Ἀλλὰ μὴ δὲν εἶνε ὁ κύριος ὑποκινητὴς πρὸς ἵδρυσιν τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κέντρου τῆς Κερκύρας τοῦ ἀριθμοῦντος ἤδη 200 σχεδὸν μέλη καὶ ἐκδίδοντος καὶ ἐβδομαδιαίαν ἐφημερίδα τιτλοφορουμένην «**Εργατίας**»· ἡ δίκη τῶν σοσιαλιστῶν Κεφαλλήνων ὡς στασιαστῶν ἐν Κερκύρᾳ προσελαίανε τὸ ἔδαφος, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Μαζαράκης ἐσπείρε διὰ δύο θαυμαστῶν διαλέξεών του ἐν τῇ Κεντρικῇ Πλατεῖᾳ τῆς Κερκύρας τὸν σπόρον τῆς ἱδρύσεως Σοσιαλιστικοῦ Κέντρου, τὸ ὁποῖον καὶ ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ τὴν 1ην Ἰουνίου 1911, ἥτοι 15 μέλεις ἡμέρας μετὰ τὰς ἀγορεύσεις του περὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης τῶν ἐργατῶν Κερκύρας, αἵτινες πάλλοντες παλμοὺς ἀνθρωπισμοῦ ἵδρυσαν τὸ Κέντρον.

Ὁ δικηγόρος Κερκύρας ἀξιότιμος κύριος Ἀριστοτέλης Σίδερης μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Κέντρου ἀπέστειλε συγχαρητήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν *Μαζαράκην δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸν «**Φωστήρα**» ἀρ. 76 σελ. 4, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς.

«**Γιὰ τοὺς μεγάλους τούτους λόγους θεωρῶ μεγάλο χρέος μου νὰ σὰς συγχαρῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδίαν, γιατί σεῖς ἐχρησιμέψατε ἐκεῖνος ποῦ ἔκαμε τὸν κόσμον νὰ θαρρήσῃ καὶ δείξῃ ἀληθινὰ τὴν καρδίαν του καὶ νὰ δείξῃ τῆς ἀνάγκης, νὰ ζητήσῃ νὰ καλλιτερέψῃ τὴ θέσιν του καὶ νὰ γίνῃ Σοσιαλιστής.**»

Ἀλλὰ καὶ ὁ τύπος Ἀθηνῶν καὶ Κερκύρας εὐφύμως μνημονεύει τοὺς λόγους του.

Χρόνος 16 Μαΐου 1911 Κέρκυρα, 15 Μαΐου. Ἰδιαίτερον τηλεγράφημα τοῦ «**Χρόνου**».

— Σήμερον ἦτο ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς δίκης τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ κ. κ. Δεστούνῃ καὶ Ἀρσένῃ κατηγορηθέντων, ὡς γινώσκοντες, ἐπὶ ὑποκινήσει εἰς στάσιν τῶν Κεφαλλήνων στρατιωτῶν. Ἡ δίκη εἶχεν ἑλκύσει τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον, κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἡ αἴθουσα τοῦ Κακουριγοδικείου ἦτο ἀσφυκτικῶς πεληρωμένη κόσμου. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν πλείστων μαρτύρων καὶ τὰς ἀγορεύσεις τῶν συνηγόρων, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἀνέπτυξαν καὶ σοσιαλιστικὰς ἰδέας, τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων μετὰ μακρὰν σύσκεψιν ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασίν του, ὅτι ἡ ἐκκρίσις τοῦ κατηγορουμένου ἀθώους.

Ἡ ἀπόφασις προϋξένῃσεν ἀρίστην ἐντύπωσιν.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ—ΛΟΓΟΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΩΝ

Κέρκυρα, 15 Μαΐου. (Ἰδιαίτερον τηλεγράφημα τοῦ «**Χρόνου**»).

τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, ἥτις κατεχειροκροτήθη παρὰ τοῦ ἀκροατηρίου, πλῆθος κόσμου ζητωκραυγάζοντος συνώδευσε τοὺς ἀθωωθέντας μέχρι τοῦ ξενοδοχείου, ἀπὸ τοῦ ἑξώστου τοῦ ὁποῖου ᾤχηρίστησεν ὁ κ. Δεστούνῃς, μετὰ τὸν ὁποῖον καὶ ὁ κ. Μαζαράκης, τέως βουλευτὴς Κεφαλληνίας, ὅστις εἰδοποίησε τὸ πλῆθος, ὅτι θὰ διμύλησιν ἀλιντὴν ἐβδόμην εἰς τὴν πλατεῖαν περὶ σοσιαλισμοῦ.

Τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν πλῆθος κόσμου πάσης τάξεως, συνηθροίσθη εἰς τὴν πλατεῖαν, ὅπου ὁ κ. Μαζαράκης διακοπτόμενος ὑπὸ παρατεταμένων χειροκροτημάτων, ὡμίλησε περὶ τῆς ἀποδοθείσης εἰς τοὺς κατηγορηθέντας ὁπαδούς τοῦ σοσιαλισμοῦ κατηγορίας ἐπὶ ὑποκινήσει ταραχῶν. Ἀνέπτυξεν κατόπιν τὰς ἰδέας του περὶ Σοσιαλισμοῦ ἀφ' ὧν τῶν ἀπόψεων, ἀνατρέψας τοὺς κατ' αὐτοῦ στρεβλωτικούς ἰσχυρισμούς τῶν πλουτοκρατῶν.

«**Δυστυχῶς, εἶπεν, ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις οἱ ἐργάται κέκηνται ὀλιγώτερα δικαιώματα παρ' ὅσον τὰ ζῶα ἐν Ἑυρώπῃ, διότι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλληνικῇ Κοινοβουλίᾳ πολλοὶ ἐκμεταλλεύονται τὰς ἐργατικὰς τάξεις καὶ παρίστανται ὡς ὑπερασπισταὶ αὐτῶν.**»

Κατέληξε δὲ ἐν τέλει συστήσας, ὅπως ἐν τῷ μέλλοντι αἱ ἐργατικαὶ τάξεις, συνασπιζόμεναι, ἀποκρούσιν τοὺς ἐκμεταλλευτὰς αὐτῶν, διότι οὕτω μόνον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ πραγματικὴ ἀγórῃσις.

Πρωὴν 16 Μαΐου 1911. Αὐτὰ ταῦτα.

ΕΛΕΓΧΟΣ 21 Μαΐου 1911

Τὸν κ. Δεστούνῃν διεδέχθη ὁ ἐνθερμος Σοσιαλιστὴς κ. Μαζαράκης τέως βουλευτὴς Κεφαλληνίας, ὅστις διὰ μακρῶν ὡμίλησε περὶ Σοσιαλισμοῦ, ἐκμηδενίσας τοὺς ὀπισθοδρομικοὺς ἰσχυρισμούς τῶν Πλουτοκρατῶν καὶ συστήσας, ὅπως αἱ ἐργατικαὶ τάξεις συνασπιζόμεναι καὶ καταλλήλως οργανούμεναι ἐπιζητήσωσι μόναι τὴν ἀνόρθωσιν.

Τὸν λαμπρὸν ἐπίλογον τοῦ ῥήτορος ἐκάλυψαν παταγώδῃ τοῦ πλῆθους χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγαί.

Ἑγερσις Κερκύρας 24 Μαΐου καὶ 18 Ἰουνίου 1911.

Ἐφημερίς τῶν Εἰδήσεων 18 Μαΐου καὶ 30 Ἰουνίου 1911.

Ἰδοὺ ἤδη καὶ τὸ πρόγραμμα, ὑφ' ὃ ἐκτίθεται ὁ Μαζαράκης, μετὰ τοῦ Δρακούλη.

1. Ἀναγνώρισις τῆς ἀρχῆς, ὅτι πᾶσα δρᾶσις τῆς Πολιτείας δέον ν' ἀφορᾷ ποιότητος εἰς τὴν ἀνεσιν, εὐημερίαν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ παραγωγέως· ἐπομένως ἐθνικοποιήσις τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς συγκοινωνίας, χρησιμοποιοῦμένων ὑπὲρ τοῦ παραγωγέως.
2. Ἀναγνώρισις τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἔθνος δικαιούνται μόνον νὰ ὀ-

ΙΑΚΩΒΑΤΤΙΟΥ
ΔΗΜΟΤ. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΕΛΦΩΝ

νομάζονται οἱ παραγωγαῖς, δηλαδή αἱ ἐργατικαὶ τάξεις. Ἐργατικαὶ τάξεις λογίζονται ὅλοι οἱ ζῶντες ἀπὸ τὰς χεῖράς των, ὅλοι δηλαδή οἱ μὴ πλουτοῦντες εἴτε ἀπὸ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, εἴτε ἀπὸ εἰσόδημα ἐκ κεφαλαίων ἢ γαιῶν, ἐν εἶδει ἐνοικίου, τόκου ἢ κέρδους, μὲ ἄλλας λέξεις ὅλοι ὅσοι ἐκτελοῦν οἱ ἴδιοι οἰανδήποτε χρήσιμον ἐργασίαν καὶ δὲν ἐκμεταλλεύονται τὴν ἐργασίαν τῶν ἄλλων.

3. Ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ νομοθετήσῃ συντάξεις διὰ τοὺς ὑπερήλικας ἐργάτας, ἀνώτατον ὅρον ἐργασίμων ὥρων, ἐλάχιστον ὅρον ἡμερομισθίου καὶ ἀποζημιώσιν τῶν ἐργατῶν διὰ σωματικὰς βλάβας τῶν εἰς τὰ ἐργοστάσια. Ὅφειλει ἐπίσης ἡ Πολιτεία νὰ εὐρίσκη ἐργασίαν διὰ τοὺς στερουμένους τοιαύτης, ιδρύουσα πρὸς τοῦτο ἐργασιαστήρια, ἥτοι Δημόσια Γραφεῖα πρὸς προμήθεισιν ἐργασίας, θεσπίζουσα ἀσφαλιστικὸν σύστημα κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀεργίας καὶ ὀργανίζουσα δημόσια ἔργα.

4. Κατάργησις τῶν ἐμμέσων φόρων καὶ φορολόγησις τοῦ ἀπροσδουλεύτου ἐπαυξήματος, καθὼς ἐπίσως προσδευτικὴ φορολόγησις τῶν εἰσοδημάτων καὶ τῶν κληρονομιῶν.

5. Ἀναδιοργάνωσις τοῦ ποινικοῦ συστήματος ἐπὶ τῇ βάσει μετατροπῆς τοῦ συστήματος τῶν φυλακῶν ἀπὸ στρατιωτικοποινικοῦ εἰς ἠθικοβιομηχανικόν.

6. Πλήρης καὶ ἐκ θεμελίων ἀναδιοργάνωσις τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συστήματος, τὸ ὁποῖον, ὅπως ἔχει σήμερον, ἐνισχύει ἀποκλειστικῶς σχεδὸν τὴν πλουτοκρατίαν καὶ ἀποκλείει τὸν ἀνθρωπισμόν.

7. Μεταβολὴ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ διευκολύνεται ἡ ἐκλογὴ ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατικῶν τάξεων.

8. Συντόμευσις τῆς βουλευτικῆς περιόδου ἀπὸ τετραετοῦς εἰς μονοετὴ ἢ τὸ πολὺ διετὴ, διὰ νὰ δίδεται συχνὰ εὐκαιρία ν' ἀποπειρώμεθα ἐκλογὴν ἐργατῶν.

Τοιοῦτος ἐν συντόμῳ ὁ Μαζαράκης καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι ὅλοι οἱ ἐργάται θὰ δώσωσι λευκὴν ψήφον εἰς τὴν Κάλπην αὐτοῦ, διότι ἡ ἐπιτυχία τοῦ Μαζαράκη εἶνε ἐπιτυχία αὐτῶν τούτων τῶν ἐργατῶν.

Ὅλοι λοιπὸν ἄσπερο ἴστω Μαζαράκη.

Τὸ Ἐργατικὸν Κόμμα τῆς Κεφαλληνίας ἀποδύεται εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα ὑπὸ τὸ ἀνωτὶ πρόγραμμα καὶ πέποιθεν, ὅτι ἡ νοημοσύνη καὶ τὰ ἀνεξάρτητα φρονήματα τοῦ Λαοῦ τῶν δύο νήσων θὰ ἀναδείξωσι πρῶτους πληρεξουσίου τοὺς κυρίους:

Πλάτωνν Δοξακούλην καὶ Νικόλαον Μαζαράκη.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 9 Μαρτίῳ 1913

Ἡ Ἐκλογικὴ Ἐπιτροπὴ

τοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος τῆς Κεφαλληνίας

